

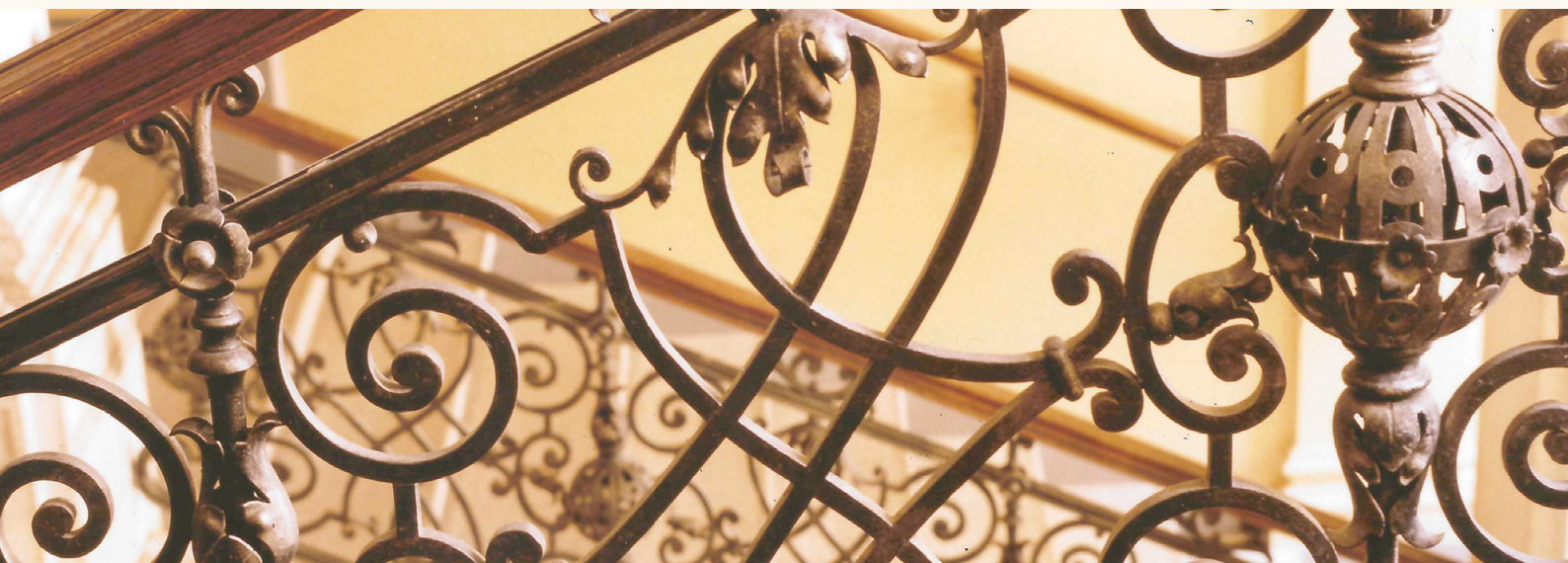

REPUBLIKA
SLOVENIJA
VRHOVNO
SODIŠČE

Sodnikov informativator

2 / 2023

Semper homo bonus tiro est.

Dober človek je vedno vajenec.*

* Povzeto iz: Janez Kranjc, Pozabljena latinščina, 2014

VSRS, ODDELEK ZA SPREMLJANJE SODNE PRAKSE TEL 01 / 366 42 60 ISSN 2335/3228

Kazalo vsebine

I. Iz odločb senatov Vrhovnega sodišča	3
Civilno področje.....	3
1) Sodba II Ips 58/2022 z dne 7. 12. 2022.....	3
2) Sklep II Ips 52/2022 z dne 21. 12. 2022.....	3
3) Sklep II 60/2022 z dne 21. 12. 2022.....	4
4) Sklep II Ips 64/2022 z dne 18. 1. 2023	5
5) Sklep Cp 29/2022 z dne 22. 2. 2023	5
6) Sklep II Ips 67/2022 z dne 22. 2. 2023.....	5
7) Sodba II Ips 8/2022 z dne 19. 4. 2023	6
Kazensko področje.....	7
1) Sodba I Ips 53718/2020 z dne 13. 2. 2023	7
Gospodarsko področje	8
1) Sklep Cpg 2/2022 z dne 20. 1. 2023	8
2) Sodba III Ips 21/2022 z dne 15. 2. 2022	8
3) Sklep III Ips 5/2022 z dne 14. 3. 2023	8
4) Sklep III Ips 35/2021 z dne 14. 3. 2023	9
5) Sklep III Ips 18/2022 z dne 12. 4. 2023	10
6) Sklep Cpg 13/2022 z dne 13. 4. 2023	10
II. Iz odločb Ustavnega sodišča	11
1) Odločba U-I-4/20-66 z dne 16. 2. 2023.....	11
2) Odločba Up-1306/19-16 z dne 23. 2. 2023	12
3) Odločba U-I-107/21-16; Up-341/21-16 z dne 2. 3. 2023	12
4) Sklep U-I-104/22-50 z dne 13. 4. 2023.....	14
5) Odločba U-I-414/20-13 z dne 3. 5. 2023.....	16
III. Iz odločb Sodišča Evropske unije.....	19
Sodba Sodišča v zadevi C-339/21 Colt Technology Services in ostali.....	19
Sodba Sodišča v združenih zadevah C-775/21 in C-826/21 Blue Air Aviation in UPFR.....	19
Sodba Sodišča v zadevi C-5/22 Green Network	20
Sodba Sodišča v zadevi C-34/21 Hauptpersonalrata der Lehrerinnen und Lehrer.....	20
Sodba Sodišča v zadevi C-449/21 Towercast	21
Sodba Sodišča v zadevi C-699/21 E. D. L.	21
IV. Iz odločb Evropskega sodišča za človekove pravice.....	23
Sodbe velikega senata	23
Fedotova in drugi proti Rusiji, sodba z dne 17. 1. 2023	23
Macate proti Litvi, sodba z dne 23. 1. 2022	23

Halet proti Luksemburgu, sodba z dne 14. 2. 2023	23
L. B. proti Madžarski, sodba z dne 9. 3. 2023	24
Sodbe senatov sedmih sodnikov	24
Pagerie proti Franciji, sodba z dne 19. 1. 2023	24
Cotora proti Romuniji, sodba z dne 17. 1. 2023	24
Axel Springer SE proti Nemčiji, sodba z dne 17. 1. 2023	24
Hoppen in sindikat zaposlenih v AB Amber Grid proti Litvi, sodba z dne 17. 1. 2023	24
Valaitis proti Litvi, sodba z dne 17. 1. 2023	25
Žegarac in drugi proti Srbiji, sodba z dne 9. 2. 2023	25
B proti Rusiji, sodba z dne 7. 2. 2023	25
G. K. proti Cipru, sodba z dne 21. 2. 2023	25
Catană proti Moldaviji, sodba z dne 21. 2. 2023	26
Freire Lopes proti Portugalski, sodba z dne 23. 2. 2023	26
Telek in drugi proti Turčiji, sodba z dne 21. 3. 2023	26
Udovychenko proti Ukrajini, sodba z dne 23. 3. 2023	26
Szolcsán proti Madžarski, sodba z dne 30. 3. 2023	27
Neupoštevanje začasnih ukrepov v primerih poljskega sodstva	27
VI. Za sodno prakso	29
VII. Obvestila sodiščem	29
VIII. Šole za sodnike, seminarji in študijski obiski	39
IX. Iz strokovnih revij	40
Domače strokovne revije (izbor člankov)	40
Tuje strokovne revije (izbor člankov)	42
X. Iz uradnih listov	49
XI. Novosti v Centralni pravosodni knjižnici	53

I. Iz odločb senatov Vrhovnega sodišča

Civilno področje

1) Sodba II Ips 58/2022
z dne 7. 12. 2022

Sodba o zavrnitvi revizije.

Prodajna pogodba (formalno zapisana kot predpogodba) v obravnavanem primeru ni bila podlaga za prenos stvarnopravne lastninske pravice na nepremičnini, je pa bila pravna podlaga za terjatev prodajalca za plačilo preostanka kupnine in za terjatev kupcev za sklenitev razpolagalnega posla (izstavitve zemljiškoknjižnega dovolila) kot premoženjske obligacijske pravice, ki je spadala v skupno premoženje zakoncev. Povedano drugače: stvarnopravna realizacija je bila pomembna le z vidika (stvarnopravne) forme tega premoženja. Stanovanje pa je v ekonomskem (premoženjskem) smislu prešlo v pravno sfero zakoncev že v času zakonske zveze.

Opisana premoženjska pravica se je po razpadu življenjske skupnosti skladno z načelom realne subrogacije vključila v stvarnopravno pravico. Po drugem odstavku 51. člena ZZZDR je z razvezo (in po uveljavljeni sodni praksi že prej, s prenehanjem življenjske in ekonomske skupnosti) skupno premoženje zakoncev prenehalo nastajati, je pa do delitve še nadalje obstajalo in se je lahko preoblikovalo. V sodni praksi so bili

najpogosteje obravnavani primeri preoblikovanja, izvedenega na način, da je eden od zakoncev stvar ali pravico iz skupnega premoženja po razvezi (ali prenehanju premoženjske skupnosti) prodal in kupnino porabil za nakup drugega premoženja, temu pa odrekal pravno naravo skupnega premoženja. V literaturi in v sodni praksi se je izoblikovalo stališče, da tudi premoženje, ki je pridobljeno po razvezi zakonske zveze (prenehanju premoženjske skupnosti) iz skupnih sredstev, spada v skupno premoženje. Razlikovalna okoliščina, da v obravnavanem primeru toženec skupne obligacijske premoženjske pravice ni odtujil, pač pa jo je »porabil« za pridobitev lastninske pravice, ni ovira za uporabo navedenega stališča. Utemeljujeta jo neposredna povezava in kontinuiteta med premoženjema pred in po preoblikovanju kot bistvena predpostavka subrogacije.▪

2) Sklep II Ips 52/2022
z dne 21. 12. 2022

Sklep o ugoditvi reviziji.

Namen 27. člena ZDOdv je uresničen že z izpolnitvijo procesnih predpostavk po drugem in tretjem odstavku 65. člena ZIZ, kar je bilo v obravnavani zadevi izpolnjeno z izdajo sklepa izvršilnega sodišča o zavrnitvi

ugovora tretjega. Drugi in tretji odstavek 65. člena ZIZ v povezavi s šestim odstavkom 27. člena ZDOdv pomenita ureditev *lex specialis* v razmerju do predhodnega postopka mirne rešitve spora po določbah 27. člena ZDOdv.

Zmotna je presoja nižjih sodišč, da z interakcijo pravnih strank v izvršilnem postopku ni bila izpolnjena predpisana procesna predpostavka za vložitev tožbe in da ni bil uresničen namen predhodnega postopka z možnostjo njegove izvenpravdne razrešitve. ▪

3) Sklep II 60/2022
z dne 21. 12. 2022

Sklep o ugoditvi reviziji.

Vrhovno sodišče ocenjuje, da je ugotavljanje istovetnosti nepremičnin v okviru trditvene podlage strank mogoče brez pomoči izvedenca. Primerjava skic iz Projekta, na katerem temelji Pogodba, in iz Elaborata, iz katerega izvirata aktualna ID znaka nepremičnin, namreč zahteva zgolj vizualno percepcijo skice Projekta in skice Elaborata ter njuno primerjavo, kar sodi v okvir logičnega, življenjsko izkustvenega sklepanja in znanja splošne izobrazbe ter od sodnika ne terja posebnega strokovnega znanja, ki bi zahtevalo dopolnitev sodnikovega spoznavnega procesa z izvedencem.

Glede na obstoj številnih posameznih delov v stavbi in njihovo preštevilčenje v Elaboratu je logično, da zgolj na podlagi (opisnih) podatkov iz Pogodbe (in Aneksa) ni mogoče ugotoviti identitete prodanih nepremičnin z nepremičninami, kot so bile leta 2006 vpisane v zemljiško knjigo. Vrhovno sodišče ne vidi nobene ovire, da si ne bi izvršilno sodišče pri ugotavljanju istovetnosti nepremičnin pomagalo z obstoječimi grafičnimi prikazi, katerih namen je tudi ali predvsem lažja določljivost (pozicije in tlorisa) posameznih delov. Vrhovno sodišče se v zgoraj navedeni sodni praksi, katere stališče izvira iz zemljiškooknjižnega postopka, res omejuje na zemljiškooknjižno dovolilo, a to ne pomeni, da sodišče druge stopnje v izvršilnem postopku ne bi smelo vpogledati v (podporne) skice Projekta in Elaborata ter jih primerjati. Prvi je (le) grafična podlaga Pogodbe, drugi pa grafični prikaz (osnova) za vpis stavbe in njenih delov v kataster stavb, iz katerega črpa zemljiška knjiga. Takšno ugotavljanje istovetnosti nepremičnin izvršilnega sodišča ob odločanju o ugovoru dolžnika, ki ne pomeni presoje vknjižljivosti lastninske pravice (bistvo lastninske pravice v pričakovanju je ravno v tem, da ni bila vknjižena iz nekega objektivnega razloga ali iz razloga iz sfere kupca, ne pa iz sfere prodajalca), po oceni Vrhovnega sodišča ne posega v zakonsko začrtane okvire zemljiškooknjižnega postopka oziroma ni v nasprotju z načelom formalnosti postopka iz 86. člena ZZK oziroma 124. člena ZZK-1. ▪

4) Sklep II Ips 64/2022
z dne 18. 1. 2023

**Zahteva za varstvo zakonitosti
se zavrne.**

Otrok je bil po 175. členu DZ nameščen v zavod. Vrhovna državna tožilka trdi, da bi moralo sodišče v izreku odločati tudi o načrtu pomoči družini v delu, ki se nanaša na namestitev otroka v zavod, oziroma se do njega vsaj vsebinsko opredeliti in ga po potrebi s pomočjo izvedenca dopolniti.

Na spornem, tu obravnavanem delu družinskopravnega področja je pristojnost razdeljena tako, da o izreku ukrepov po DZ odloča sodišče, o njihovem konkretnem, nadaljnjem izvrševanju pa pristojne strokovne službe v zakonskih procesnih okvirih. Strokovnim službam mora biti glede strokovnih vprašanj, ki se rešujejo v okviru sodno izrečenih ukrepov prepuščena potrebna strokovna avtonomija. To seveda ne pomeni, da ni mogoče ugotavljati in sankcionirati morebitnih kršitev, zlasti, če gre za kršitev pravic, tudi tistih, ki jim nasproti stoji pozitivna obveznost države. Načelo pravne države mora na načelni ravni omogočati pot, da se kršitve odpravijo - a pot za morebitno odpravo pomanjkljivosti se začne v postopkih, v katerih do njih domnevno prihaja. In ta pot mora biti v ustavni demokraciji takšna, da nazadnje, kolikor gre za pravice in obveznosti, nudi tudi sodno varstvo. A hkrati mora biti

ta pot v ustavni demokraciji takšna, da spoštuje tako strokovno avtonomijo kot načelo prirejenosti postopkov. ▪

5) Sklep Cp 29/2022
z dne 22. 2. 2023

Sklep o zavrnitvi pritožb.

V predloženem osnutku sodne poravnave gre po vsebini za razpolaganje tožnice (samoupravne lokalne skupnosti) z njenim premoženjem, zato tožnico pri tem zavezujejo kogentne določbe ZSPDSLS-1. Te določbe imajo svoj smisel v tem, da gre pri razpolaganju s stvarnim premoženjem države in lokalnih skupnosti za politično odločitev, ki mora biti sprejeta na demokratičen način, v skladu z vsemi varovalkami, ki so del zapletenega sistema zavor in ravnotežij – in katerega cilj je preprečevanje zlorab oblasti.

Ob oceni, da pri tožničinem razpolaganju niso bile spoštovane kogentne določbe ZSPDSLS-1, je pravilna odločitev, da se sodna poravnava ne dovoli. ▪

6) Sklep II Ips 67/2022
z dne 22. 2. 2023

Sklep o ugoditvi reviziji.

Nikakor ni mogoče materialnopravne odločitve o temelju, ali je tožnik upravičen do

zahtevane odškodnine za po ugotovitvah sodišča dražjo oskrbo na svojem domu, sprejeti z uporabo procesnega instituta prostega preudarka; ta je omejena na ugotovitev pravno pomembnega dejstva višine škode.

Izhodišče za ugotavljanje višine škode je presoja o oskrbi, do katere je tožnik upravičen. Po presoji revizijskega sodišča je upravičen do oskrbe na svojem domu. Šele, če višine teh stroškov (ob uporabi dejanskih in pravnih parametrov, ki morajo biti taki, da bodo tožniku omogočili uresničitev pravice do oskrbe na domu) ne bo mogoče ugotoviti, pride v poštev pooblastilo iz 216. člena ZPP.

Na dopuščeno vprašanje Vrhovno sodišče odgovarja nikalno: odmera odškodnine za tujo pomoč, ki kot izhodišče za vrednotenje škode po prostem preudarku upošteva primerjavo s cenami domske oskrbe, v obravnavanem primeru ni ustrezna; prosti preudarek je bil napačno uporabljen. ▪

7) Sodba II Ips 8/2022
z dne 19. 4. 2023

Sodba o zavrnitvi revizije.

Za nepoštenost pogodbenega pogoja je dovolj, da se življenjski primer prilega eni od štirih alinej iz prvega odstavka 24. člena ZVPot.

Merilo dobre vere je v kontekstu presoje nepoštenosti pogodbenih pogojev objektivno,

tako v vsebinskem kot v postopkovnem pogledu. Dobra vera z vsebino, kot je opredeljena v Direktivi 93/13, je zato kršena, če ponudnik pri vključitvi pogodbenega pogoja ne ravna skladu s profesionalno skrbnostjo ali če pogoj za potrošnika vzpostavlja breme, ki nasprotuje pošteni in pravični tržni praksi. Zadostuje, da bi se ponudnik ob profesionalni skrbnosti lahko zavedal škodljivih posledic za potrošnika, tudi če se jih v resnici ni, niti jih ni želel.

Ker je merilo dobre vere objektivno in je pojasnilna dolžnost, ki jo treba opraviti skladno s profesionalno skrbnostjo pri kreditih v tuji valuti neločljiv element presoje splošnih tipov nepoštenih pogodbenih pogojev iz prvega odstavka 24. člena ZVPot, dobra vera v postopkovnem pogledu (v smislu vestnega ravnanja ponudnika do sopogodbena pri vključitvi pogodbenih pogojev) ni zajeta samo v četrti alineji, ampak tudi v prvi, drugi in tretji alineji prvega odstavka 24. člena ZVPot.

Treba je razlikovati med (ne)napovedljivostijo konkretnega trenutka in vzroka (dogodka) za znatno spremembo valutnega tečaja na eni strani ter med zavedanjem splošne tveganosti, da lahko pride do znatnih oscilacij valutnega para na drugi strani. Tudi če kreditodajalci niso vedeli, kdaj in v kakšni vsebini se bo uresničil dogodek, ki bi lahko imel pomembne posledice na valutni par, to ne pomeni, da se niso zavedali oziroma bi se vsaj morali zavedati, da lahko

kadarkoli v dolgoročnem razmerju nastopi dogodek, ki bo pomembno vplival na valutno razmerje. ▪

Kazensko področje

1) Sodba I Ips 53718/2020
z dne 13. 2. 2023

Zahteva za varstvo zakonitosti se zavrne.

Časovno in krajevno povezanost storilčevega ravnanja in sicer izostale poškodbene posledice (ki se v prikazanih primerih uporabljajo kot konkretizacija merila, ali je mogoče prepoznati „otipljivo“, „konkretno“ ogrožitev pravne dobrine) v tem primeru nadomešča ugotovitev, da za nastop ogroženosti življenja obeh oškodovank po njenem odhodu domov – po tem, ko jima je obsojenec brez njune vednosti ponudil krofe z lorazepamom – zaradi njegovih učinkov preprosto ni bilo treba narediti ničesar več. S tem, ko jima je prikrikl vsebino ponujenih krofov, ki sta jih zaužili, jima je namreč odrekel možnost svobodne odločitve, ali naj se pod vplivom lorazepama na poti domov vključita v cestni promet ali ne, in torej že sprožil v tek načrt, ki si ga je zamislil. To je storil med njihovim običajnim srečanjem zaradi zagotavljanja stikov med obsojencem in njegovo hčerko, v njegovem stanovanju. Krofe s prikrito dodanim lorazepamom je

ponudil štiriletni hčerki, glede katere si je prizadeval za ohranitev stikov, in ženi, s katero je bil sicer v razveznem postopku. V tem je mogoče prepoznati vse, kar je bilo treba za izpolnitev (za storilca) pričakovane prepovedane posledice in s tem nastanek "zadostne nevarnosti" za prepovedano dobroto, njegovo ravnanje pa je umeščeno v situacijo, v kateri je že mogoče prepoznati vse prvine izvršitve umora na zahrbtnen način.

Tako vložnik kot višje sodišče izhajata iz napačnih materialnopravnih izhodišč, da je treba za kaznivost poskusa presoditi (hipotetično) vzročno zvezo med storilčevim ravnanjem in (izostalo) prepovedano posledico, v katere nastanek naj bi bilo usmerjeno storilčevo ravnanje. Višje sodišče sicer materialnopravnih izhodišč ne ponudi, v vložnikovi navedbah pa je mogoče temelje za takšno zmoto prepoznati v praktično samodejnemu prenosu meril kaznivosti dokončanih posledičnih kaznivih dejanj v polje ugotavljanja kaznivosti njihovega poskusa. Merila vzročnosti – prav zato, ker poškodba (prepovedana posledica) izostane – pri poskusu nadomešča skrbna presoja nastanka "zadostne nevarnosti" za pravno zavarovano dobroto s storilčevim ravnanjem. ▪

Gospodarsko področje

1) Sklep Cpg 2/2022
z dne 20. 1. 2023

Pritožba se zavrne.

Predlagatelj v postopku ni niti trdil še manj pa dokazal, da bi bil postopek za delitev premoženja izbrisane pravne osebe sploh začel. Tako začeti postopek bi izbrisani pravni osebi (oziroma njenemu kasneje najdenemu premoženju) dal sposobnost biti stranka postopka priznanja tuje sodne odločbe, imenovanemu začasnemu upravitelju pa pooblastilo za njeno zastopanje. ▪

2) Sodba III Ips 21/2022
z dne 15. 2. 2022

Sklep o zavrnitvi revizije.

Sodišče druge stopnje procesne argumentacije svoje odločbe ni zgradilo izolirano na podlagi 56. člena ZDen, ki vse od njegovega nastanka res ni bil spremenjen. Njegov procesni domet je bil spremenjen z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravnem postopku (novela ZPP-E). Tudi za udeležence nepravdnih postopkov je z določbo prvega odstavka 124. člena postavila pogoj, ki od njih zahteva, da najprej podajo predlog za dopustitev revizije, predno jo

lahko ob ustreznem sklepu Vrhovnega sodišča tudi vložijo (367.b člen ZPP). ▪

3) Sklep III Ips 5/2022
z dne 14. 3. 2023

Sklep o delni ugoditvi reviziji.

Pogodba o opravljanju storitev, ki so jo sklenili prva in druga toženka, je imela formalno naravo podjemne pogodbe (619. do 648. člen OZ), predmet dogovorjenih obveznosti pa je bilo opravljanje luško prekladalnih in drugih storitev, ki jih bo prva toženka zagotavljala drugi toženki. Vendar pa se ta pogodba (in delo tožnika po tej pogodbi) ni izvajala na tak način, saj prva toženka ni izvajala luško prekladalnih in drugih storitev ali del, katerih vsebina ali predmet bi bil podoben in bi predstavljal njeno dejavnost (za katero bi imela zaposlene delavce). Takšnih del pri drugi toženki ni opravljala kot družba izvajalka ali podizvajalka, ki bi preko svojih zaposlenih organizirala in vodila takšno delo, temveč je drugi toženki (enako kot nekatere druge družbe - „izvajalci pristaniških storitev“) trajno in izključno zagotavljala le delo delavcev, ki so bili formalno zaposleni pri njej.

Posredovanje dela delavcev (in s tem model takšnega poslovanja) je bilo nezakonito, saj se prva toženka s takšnim posredovanjem ne bi smela ukvarjati, druga toženka pa ga

sprejemati oziroma še več - organizirati s svojim pogojevanjem takšnega sodelovanja (izločitvenim kriterijem, ki ni smel vključevati družb, ki se ukvarjajo s posredovanjem dela delavcev drugemu uporabniku).

Poslovni model druge toženke, pri katerem je aktivno sodelovala prva toženka, kot ugotovljeno pa so bili v tak način poslovanja vključene še druge družbe, ki niso izpolnjevale pogojev za opravljanje zakonitega agencijskega dela, in v katerega je bilo vključenih večje število delavcev, ne kaže le na navideznost pogodb o opravljanju podjemnega dela, temveč tudi na očitno nezakonnost in zlorabo poslovanja obeh toženek na škodo delavcev (prve toženke).

To je tudi pomenilo, da je bilo tožnikovo pogodbeno razmerje (preko pogodbe o zaposlitvi) s prvo toženko preko nezakonitega poslovnega modela zlorabljeno in da je bila tožnikov dejanski delodajalec druga toženka. Delovno razmerje tožnika pri prvi toženki je bilo v tem poslovnem modelu prikrito delovno razmerje z drugo toženko.

Namen kršenega pravila v tem primeru ne odkazuje na poseg v že realizirano delovno razmerje delavca in že pridobljene pravice za nazaj. To pa ne pomeni, da druga toženka zaradi kršitve pravic tožnika (nižje plače in drugih prejemkov) ni odgovorna za njegovo prikrajšanje pri prejemkih iz delovnega razmerja v času obstoja delovnega razmerja pri prvi toženki. ▪

4) Sklep III Ips 35/2021
z dne 14. 3. 2023

Sklep o ugoditvi reviziji.

Stališče sodišča druge stopnje o zastaranju zamudnih obresti, ki so dospele v obdobju do treh let pred vložitvijo predloga za odmero odškodnine, je upošteva zakonski dejanski stan 106. člena ZureP-1 v nasprotju s prej izraženim stališčem v 11. točki obrazložitve izpodbijane sodbe, da do zastaranja ne more priti preden bi predlagateljica lahko to odmeno uveljavljala. Nujna predpostavka za sklepanje o nastopu učinka zastaranja, do katerega pride z iztekom zastaralnega roka, je opredelitev pričetka teka zastaralnega roka, kot to nedvoumno določa prvi odstavek 336. člena OZ. Z vidika zakonske ureditve je treba torej najprej odgovoriti na vprašanje, kdaj pridobi upnik pravico terjati dolžnikovo obveznost (prim. prvi odstavek 336. člena OZ). Utemeljitev sodišča druge stopnje o nastopu učinka zastaranja spornega dela terjatve to spregleda. Materialnopravni zaključek o zastaranju zato pomeni zmotno uporabo prvega odstavka 336. in prvega odstavka 347. člena OZ. ▪

5) Sklep III Ips 18/2022
z dne 12. 4. 2023

Sklep o ugoditvi reviziji.

Kadar so kršene zahteve Zakona o pravnem postopku, ki nalagajo razpis pritožbene obravnave, to pomeni, da niso bili konstituirani (procesni) pogoji za kabinetno uporabo reformatoričnih pooblastil, kar prizadeva konkretni pritožbeni postopek in s tem izpodbijano sodbo kot njegov neločljiv sestavni del.

Ob odločitvi za dopolnitev postopka pred sodiščem druge stopnje je treba imeti vselej pred očmi, da je ugotavljanje dejstev, če so med strankama sporna, lahko povezano z izvajanjem dokazov, ki v postopku pred sodiščem prve stopnje niso bili izvedeni, in/ali dokazno oceno na podlagi sicer že izvedenih dokazov, ki je v razlogih sodišča prve stopnje ni. Zato je bistvenega pomena, da sodišče druge stopnje, ko samo dopolni postopek zaradi nepopolno ugotovljenega dejanskega stanja z ugotavljanjem dejstev, ki so med strankama sporna, pojasni, zakaj je to po njegovi oceni lahko storilo na seji senata. Na ta način opredeli, zakaj dopolnitev postopka na seji senata ni nedopustno omejujoča za pravico do izjavljanja v danem procesnem položaju, kar je ključnega pomena za poštenost postopka. ▪

6) Sklep Cpg 13/2022
z dne 13. 4. 2023

Sklep o ugoditvi pritožbi.

UZITUL je del (ustavnega) pravnega reda Republike Slovenije. Sprejeta razlaga relevantnih določb tega predpisa v sodni odločbi, ki izvira iz civilne zadeve, obravnavane pred sodišči druge države pogodbenice, je predmet preizkusa v postopku priznanja v okviru ovire za priznanje iz 6. točke prvega odstavka 21. člena Pogodbe, ker sicer ni mogoče odgovoriti na vprašanje, ali sodba druge države pogodbenice nasprotuje ustavi in pravnemu redu Republike Slovenije. To pomeni, kot je bilo že obrazloženo, da je uspešnost predlagatelja v postopku priznanja odvisna tudi od odgovora na vprašanje, ali sodna odločba, katere priznanje in izvršitev se zahteva, temelji morda na razlagi določb predpisa zaprosene države, ki z vidika ustave in pravnega reda te države ni sprejemljiva. Če je odgovor pritrdilen, se priznanje in izvršitev takšne sodne odločbe zavrne.

▪

II. Iz odločb Ustavnega sodišča

1) Odločba U-I-4/20-66
z dne 16. 2. 2023

Zakon o postopku sodnega in izvensodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank (Uradni list RS, št. 72/19) se razveljavi.

Ustavno sodišče mora samostojnost oziroma neodvisnost centralne banke iz drugega odstavka 152. člena Ustave razlagati v tesnem sozvočju z razlago tega pojma v pravu Evropske unije, kot ta izhaja iz primarnega prava Evropske unije in sodne prakse Sodišča Evropske unije.

Finančna neodvisnost centralne banke pomeni zagotavljanje finančnih sredstev, potrebnih za učinkovito delo centralne banke. Ker centralne banke sprejemajo odločitve, ki zanje neizogibno pomenijo tveganje za izgube, imajo pomembno vlogo pri finančni neodvisnosti splošne rezerve centralne banke kot rezerve za finančna tveganja, neizogibno povezana s temi operacijami.

Izpodbijani 40. člen Zakona o postopku sodnega in izvensodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank (ZPSVIKOB) ima več ustavno nesprejemljivih učinkov na neodvisnost Banke Slovenije. Vsem je skupno to, da posegajo v njene splošne rezerve oziroma ji preprečujejo njihovo samostojno oblikovanje, in sicer vse v zvezi z naložitvijo odškodninske odgovornosti za opravljanje funkcije, ki ne spada med temeljne funkcije centralne banke. To Banko Slovenijo postavlja v položaj odvisnosti od političnih organov, v katerem je potencialno izpostavljena političnim pritiskom. Ustavno sodišče je zato odločilo, da je izpodbijani 40. člen ZPSVIKOB v

neskladju z drugim stavkom prvega odstavka 152. člena Ustave.

Pavšalno nadomestilo iz 4. do 7. člena ZPSVIKOB se financira na enak način kot odškodnine na podlagi pravnomočnih odločb, izdanih po ZPSVIKOB. Iz enakih razlogov, kot je protiustaven 40. člen ZPSVIKOB, so protiustavni tudi 4. do 7. člen ZPSVIKOB. Poleg navedenega pa so te določbe v neskladju tudi s prepovedjo denarnega financiranja, ki je del načela samostojnosti oziroma neodvisnosti centralne banke iz drugega stavka prvega odstavka 152. člena Ustave. Zakonodajalec je namreč uvedel obveznost plačila, ki izhaja neposredno iz njegovih političnih odločitev, in ne iz načina, kako je Banka Slovenije opravljala svoje naloge, in iz njenih odločitev, ki jih je sprejela v tem okviru.

Očitki predlagateljice zoper 10. člen ZPSVIKOB, ki določa javno objavo nekaterih dokumentov in njihovih povzetkov na spletni strani Banke Slovenije, se po vsebini omejujejo na domnevno neskladje tega člena s 53. in 54. členom Direktive 2013/36/EU. Ker glede na sodbo Sodišča Evropske unije v zadevi Banka Slovenije (C-45/219) ta direktiva za navedeno dokumentacijo ne velja, je Ustavno sodišče ugotovilo, da predlagateljica ni izkazala, da 10. člen ZPSVIKOB posega v s pravom Evropske unije skladno razloženo ustavno pravico do poslovne skrivnosti iz prvega odstavka 74. člena Ustave.

Ustavno sodišče se je opredelilo tudi do očitkov predlagateljice, da 11. do 23. člen ZPSVIKOB kršijo ustavno pravico do varstva poslovne skrivnosti. Ti očitki so se po vsebini nanašali na dostopnost v virtualni podatkovni sobi iz 22. člena ZPSVIKOB poročila o obremenitvenih testih, ocen vrednosti sredstev bank in poročil o pregledu kakovosti sredstev prav vsem potencialnim

odškodninskim tožnikom, to je nekdanjim imetnikom in njihovim pooblaščenecem. Vendar predlagateljici ni uspelo izkazati, da 11. do 23. člen ZPSVIKOB posegajo v ustavno varovano pravico do poslovne skrivnosti, ki varuje informacije oziroma podatke poslovne narave, ki so po vsebini taki, da obstaja verjetnost, da bi njihova prosta dostopnost ali dostopnost poslovnemu konkurentu poslovnemu subjektu povzročila občutno škodo. Upošteva predvsem močno časovno oddaljenost obdobja izbrisa kvalificiranih obveznosti in pavšalno zatiranje predlagateljice o grozeči škodi javnih razkritij za poslovne banke in njihove komitente, Ustavno sodišče ni moglo ugotoviti niti posega v pravico iz prvega odstavka 74. člena Ustave.

Na podlagi odločitve o razveljavitvi 40. člena ZPSVIKOB je Ustavno sodišče razveljavilo še vse preostale, izpodbijane in neizpodbijane določbe ZPSVIKOB. Omenjeno določbo je namreč štelo za vsebinsko jedro zakona, ki je tesno povezano z vsemi drugimi določbami ZPSVIKOB in jih celo osmišlja. Drugačna odločitev od razveljavitve celotnega zakona po mnenju Ustavnega sodišča ne bi ustrezala namenu zakonodajalca, da naj bo ZPSVIKOB zakon o dejanski in pravni odškodninski odgovornosti Banke Slovenije.▪

2) Odločba Up-1306/19-16
z dne 23. 2. 2023

Sodba Vrhovnega sodišča št. I Ips 39962/2011 z dne 4. 4. 2019 se razveljavi in zadeva se vrne Vrhovnemu sodišču v novo odločanje.

Sodstvo mora kot garant pravičnosti, ki je temeljna vrednota v pravni državi, uživati zaupanje javnosti, če želi uspešno opravljati svoje naloge. To zaupanje je treba zaščititi pred neutemeljenimi destruktivnimi napadi, zlasti ob upoštevanju dejstva, da za

kritizirane sodnike, ki izvajajo izključno sodno funkcijo, velja dolžnost varstva zapornih podatkov v zadevah, v katerih sodijo, ki jim preprečuje, da bi odgovorili na kritike na svoj račun. Prav okoliščina, da svojih ravnanj ne morejo pojasnjevati drugače kot v okviru sodnih odločb, je pomemben razlikovalni element med sodniki in drugimi predstavniki oblasti, kar je treba upoštevati v okviru celovite presoje posega v svobodo izražanja.

V konkretnem primeru ni šlo za položaj iz 17. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Zato je treba, ne glede na ugotovitev, da sporne izjave ne pomenijo kritike, opraviti celovito presojo posega v svobodo izražanja iz prvega odstavka 39. člena Ustave, vključno s sorazmernostjo izrečene kazni. ▪

3) Odločba U-I-107/21-16; Up-341/21-16
z dne 2. 3. 2023

1. Člen 221i Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo in 178/21 – popr.), kolikor se nanaša na sklep o prenosu pooblastila za vodenje poslov dolžnice v postopku prisilne poravnave iz razlogov po 2. točki prvega odstavka navedenega člena, je v neskladju z Ustavo.

2. Državni zbor mora ugotovljeno protiustavnost odpraviti v roku enega leta po objavi te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije.

3. Do odprave ugotovljene protiustavnosti lahko delničarji insolventnega dolžnika, katerih skupni deleži dosegajo dvajsetino osnovnega kapitala dolžnika, vložijo pritožbo zoper sklep o prenosu pooblastila za

vodenje poslov dolžnice v postopku prisilne poravnave, izdan iz razlogov po 2. točki prvega odstavka 221.i člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, v roku 15 dni od objave navedenega sklepa na spletni strani za objave v postopkih zaradi insolventnosti.

4. Ustavna pritožba zoper sklep Okrožnega sodišča v Celju št. St 2024/2020 z dne 4. 3. 2021 se zavrže. Zoper ta sklep lahko pritožnica vložiti pritožbo v roku 15 dni od vročitve te odločbe.

5. Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. Cst 51/2021 z dne 17. 2. 2021 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Celju št. St 2024/2020 z dne 16. 12. 2020, zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. Cst 52/2021 z dne 17. 2. 2021 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Celju št. St 2024/2020 z dne 16. 12. 2020 in zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. Cst 95/2021 z dne 10. 3. 2021 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Celju št. St 2024/2020 z dne 13. 1. 2021 se ne sprejme.

6. Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. Cst 96/2021 z dne 10. 3. 2021 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Celju št. St 2024/2020 z dne 27. 1. 2021 se zavrže.

7. Ustavna pritožba zoper sklepa predsednice Okrožnega sodišča v Celju št. Su 101/2021 z dne 21. 1. 2021 in št. Su 157/2021 z dne 2. 3. 2021 se zavrže.

8. Ustavna pritožba se v delu, ki se nanaša na kršitev pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja, zavrže.

Zoper odločitev sodišča prve stopnje o predlogu upniškega odbora ali upnika, predlagatelja postopka prisilne poravnave, za

prenos pooblastila za vodenje poslov dolžnika na upniški odbor ali upnike delničar nima pritožbe na podlagi 221.i člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, kljub temu da mu je s tem odvzeta pravica odpoklicati oziroma razrešiti člane nadzornega organa in imenovati nove. Zaradi zelo intenzivnega zožujočega učinka izpodbijane zakonske določbe, ki stranki, ki ni zadovoljna z odločitvijo prve stopnje in ki bi sicer za pritožbo imela pravni interes, pritožbo ali drugo pravno sredstvo v celoti odreja, je njen učinek treba razumeti kot poseg v človekovo pravico do pravnega sredstva iz 25. člena Ustave.

Za navedeni poseg je podan ustavno dopusten cilj. Cilj, ki je v dodatni okrepitvi upravičenj upnikov v postopkih finančnega prestrukturiranja, namreč zasleduje temeljni cilj samega postopka prisilne poravnave, ki je v izvedbi učinkovitega finančnega prestrukturiranja insolventnega dolžnika in v zagotovitvi upnikom ugodnejših pogojev za plačilo njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začet stečajni postopek.

Vendar pa ukrep izključitve pritožbe delničarja zoper sklep o prenosu pooblastila za vodenje dolžnika ni primeren ukrep za dosego zasledovanega cilja. Te cilje je mogoče doseči s prenosom pooblastila za vodenje poslov dolžnika na upniški odbor ali upnike, sama izključitev pritožbe zoper tak sklep pa glede na njeno nesuspendivnost v postopkih zaradi insolventnosti in zelo kratek rok za odločanje o njej v bistvu ne pripomore posebej k uresnitvi navedenih ciljev. Ustavno sodišče je zato ugotovilo neskladje 221.i člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju s 25. členom Ustave, kolikor se nanaša na sklep o prenosu pooblastila za vodenje poslov dolžnice v postopku prisilne poravnave iz razlogov po 2. točki prvega odstavka navedenega člena.

Izpodbijani akt ni posamičen akt, s katerim je bilo odločeno o pritožnikovi pravici ali

obveznosti, zato ustavna pritožba zoper takšen akt ni dopustna.

Ustavno sodišče ustavno pritožbo zavrže, če jo je vložila neupravičena oseba.

Ustavno sodišče zavrže ustavno pritožbo, če zoper izpodbijani posamični akt niso izčrpana vsa redna in izredna pravna sredstva.

Ustavno sodišče zavrže nedovoljeno ustavno pritožbo.▪

4) Sklep U-I-104/22-50 z dne 13. 4. 2023

1. Sodišču Evropske unije se na podlagi 267. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (prečiščena različica, UL C 202, 7. 6. 2016) predložijo v predhodno odločanje naslednja vprašanja glede razlage 16. in 17. člena Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (UL C 202, 7. 6. 2016), 49., 56. in 106. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije, načel pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj, Direktive 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, 27. 12. 2006) ter 8. in 8.a člena Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22. 11. 2008, nazadnje spremenjena z Direktivo (EU) 2018/851 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih, UL L 150, 14. 6. 2018), in sicer:

(1) Ali se lahko šteje za podjetje, ki je pooblaščen za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena iz drugega odstavka 106. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (upoštevaje 14. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije, Protokol št. 26 o storitvah splošnega pomena ter 8. in 8.a člen Direktive 2008/98/ES

Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv), pravna oseba z izključno pravico do izvajanja dejavnosti skupnega izpolnjevanja obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti za istovrstne proizvode na ozemlju Republike Slovenije, ki obsega:

- sklepanje pogodb s proizvajalci določenih proizvodov, s katerimi ti pooblastijo to pravno osebo, da v njihovem imenu zagotovi ustrezno ravnanje z odpadki iz teh proizvodov;

- organizacijo sistema zbiranja in obdelave odpadkov (sklepanje pogodb z gospodarskimi družbami, da v imenu organizacije zberejo in ustrezno obdelajo vse zbrane odpadke iz proizvodov, za katere velja proizvajalčeva razširjena odgovornost); in

- vodenje evidence o proizvodih, za katere velja proizvajalčeva razširjena odgovornost in so dani na trg v Republiki Sloveniji, ter evidence o zbranih in obdelanih odpadkih iz proizvodov, za katere velja proizvajalčeva razširjena odgovornost, ter posredovanje teh podatkov ministrstvu,

in je dolžna v zvezi z opravljenem te dejavnosti sklepati pogodbe tako s proizvajalci, ki imajo obveznost proizvajalčeve razširjene odgovornosti, kot z gospodarskimi družbami, ki bodo izvajale zbiranje in obdelavo odpadkov?

(2) Ali je treba 16. in 17. člen Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, 49., 56. in 106. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije, Direktivo 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu ter 8. in 8.a člen Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv razlagati tako, da nasprotujejo ureditvi, po kateri sme dejavnost skupnega izpolnjevanja obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti za istovrstne proizvode opravljati le ena pravna oseba na ozemlju države članice na nepridobiten

način, kar pomeni, da prihodki ne presejajo dejanskih stroškov za skupno izpolnjevanje obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti in da mora ta pravna oseba dobiček uporabiti le za izvajanje aktivnosti in ukrepov za skupno izpolnjevanje obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti?

(3) Če je odgovor na vprašanje (2) nikalen, ali je treba 16. člen Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, 49., 56. in 106. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije, načeli pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj ter 8. in 8.a člen Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv razlagati tako, da nasprotujejo ureditvi, po kateri država članica spremeni dejavnost skupnega izpolnjevanja obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti za istovrstne proizvode iz regulirane pridobitne tržne dejavnosti, ki jo opravlja več gospodarskih subjektov, v dejavnost, ki jo sme izvajati le ena organizacija in ki mora to dejavnost izvajati nepridobitno v smislu vprašanja iz točke (2)?

(4) Ali je treba določbe prava EU iz vprašanja iz točke (3) razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, po kateri zaradi uveljavitve nove zakonske ureditve skupnega izpolnjevanja obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti posledično po sili zakona (*ex lege*) ta posega v posamična razmerja tako, da prenehajo veljati vse pogodbe, sklenjene med gospodarskimi subjekti, ki so izvajali dejavnost skupnega izpolnjevanja proizvajalčeve razširjene odgovornosti po prejšnji ureditvi, in proizvajalci, ki imajo obveznost proizvajalčeve razširjene odgovornosti, ter med gospodarskimi subjekti, ki so izvajali dejavnost skupnega izpolnjevanja proizvajalčeve razširjene odgovornosti po prejšnji ureditvi, in gospodarskimi subjekti, ki izvajajo dejavnost zbiranja in obdelave odpadkov iz proizvodov, ki so predmet skupnega izpolnjevanja obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti?

(5) Ali je treba v okoliščinah sprejetja nove zakonske ureditve, opisane v vprašanjih iz točk (3) in (4), načeli pravne varnosti in varstva legitimnih pričakovanj razlagati tako, da zakonodajalec mora določiti prehodno obdobje in/ali sistem nadomestil? Če je odgovor pritrdilen, katera merila opredeljujejo razumnost prehodnega obdobja oziroma razumnost sistema nadomestil?

(6) Ali je treba 16. člen Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, 49., 56. in 106. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije, Direktivo 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu ter 8. in 8.a člen Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv razlagati tako, da nasprotujejo ureditvi, po kateri je proizvajalcem, ki imajo obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti in dajejo na trg 51 odstotkov istovrstnih proizvodov, za katere velja obveznost proizvajalčeve razširjene odgovornosti, naložena obveznost ustanovitve pravne osebe, ki bo izvajala dejavnost skupnega izpolnjevanja obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti, in morajo proizvajalci istovrstnih proizvodov ob morebitnem odvzemu dovoljenja tako pravno osebo ponovno ustanoviti oziroma ali je treba zgoraj navedene določbe prava EU razlagati tako, da nasprotujejo ureditvi, po kateri smejo biti imetniki poslovnega deleža v tej pravni osebi le proizvajalci?

(7) Ali je treba 16. člen Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, 49., 56. in 106. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije, Direktivo 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu ter 8. in 8.a člen Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv razlagati na način, da nasprotujejo ureditvi, po kateri proizvajalci, ki so lastniki poslovnega deleža pravne osebe, ki izvaja skupno izpolnjevanje obveznosti

proizvajalčeve razširjene odgovornosti, ne smejo biti oseba, ki izvaja zbiranje ali obdelavo odpadkov iz proizvodov, ki so predmet skupnega izpolnjevanja obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti v tej pravni osebi?

(8) Ali je treba 16. člen Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, 49., 56. in 106. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije, Direktivo 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu ter 8. in 8.a člen Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv razlagati na način, da nasprotujejo ureditvi, po kateri proizvajalec, ki je lastnik poslovnega deleža pravne osebe, ki izvaja skupno izpolnjevanje obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti, in pravna oseba, ki izvaja dejavnost skupnega izpolnjevanja obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti, ne smeta biti:

– neposredno ali posredno kapitalsko povezana z osebo, ki izvaja zbiranje ali obdelavo odpadkov iz proizvodov, ki so predmet skupnega izpolnjevanja obveznosti v pravni osebi, ki izvaja skupno izpolnjevanje obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti, in ne smeta imeti v njej upravljaljskih ali nadzorstvenih pravic;

– kapitalsko ali sorodstveno povezana z osebo, ki ima ali nadzira glasovalne pravice v organu upravljanja ali organu nadzora ali zastopa osebe iz prejšnje alineje.

(9) Ali je treba 16. člen Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, 49., 56. in 106. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije, Direktivo 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu ter 8. in 8.a člen Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv razlagati tako, da nasprotujejo ureditvi, po kateri omejitve iz vprašanj (7) in (8) veljajo tudi za člana poslovodnega organa pravne osebe, ki izvaja dejavnost

skupnega izpolnjevanja obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti, njenega nadzornega organa ali zastopnika?

(10) Ali je treba 16. člen Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ter 49. in 56. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije razlagati tako, da nasprotujejo ureditvi, po kateri morajo proizvajalci, za katere velja obveznost proizvajalčeve razširjene odgovornosti in dajejo na trg proizvode, namenjene za uporabo v gospodinjstvu, obvezno skleniti pogodbo, s katero pooblastijo pravno osebo, ki ima dovoljenje za izvajanje dejavnosti skupnega izpolnjevanja obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti, za izpolnjevanje svojih obveznosti proizvajalčeve razširjene odgovornosti?

2. Postopek za oceno ustavnosti prvega do četrtega odstavka 37. člena, prvega in tretjega do dvanajstega odstavka 38. člena, devetega odstavka 39. člena, prvega in petega odstavka 40. člena, 41. člena, tretjega in četrtega odstavka 43. člena, prvega, tretjega, četrtega, petega, šestega, osmega in devetega odstavka 275. člena in drugega odstavka 321. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22) se prekine do odločitve Sodišča Evropske unije. ▪

5) Odločba U-I-414/20-13
z dne 3. 5. 2023

1. Deveti odstavek v zvezi s 1. točko drugega odstavka 112. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo in 178/21 – popr.) je v neskladju z Ustavo.

2. Državni zbor mora ugotovljeno neskladje iz prejšnje točke odpraviti v roku enega leta po objavi te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije.

3. Do odprave ugotovljene protiusstavnosti se uporablja deveti odstavek v zvezi s 1. točko drugega odstavka 112. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju.

Opravljanje funkcije upravitelja je kljub podrobni zakonski regulaciji tudi izraz svobodne odločitve posameznika, da se bo (tudi) na ta način ekonomsko udeleževal (oziroma se ne bo več udeleževal). Ustavno sodišče je na podlagi navedenega zahtevo predlagatelja preizkusilo z vidika svobode dela iz prvega odstavka 49. člena Ustave v zvezi s pravico do proste izbire zaposlitve iz drugega odstavka navedenega člena Ustave. Svoboda dela kot poseben izraz splošne svobode ravnanja pomeni ustavno jamstvo posameznika, ki mu zagotavlja možnost samostojnega in avtonomnega oblikovanja ekonomske eksistence ter v tem pogledu hkrati tudi možnost razvoja lastne osebnosti. V tem smislu v zvezi z izrecno varovano prosto izbiro zaposlitve iz drugega odstavka 49. člena Ustave zagotavlja tudi varstvo posameznikovega objektivno trajnega udeleževanja z namenom vzpostavitve in ohranitve ekonomske podlage njegovega obstoja ter v tem pogledu tudi njegove družbenoekonomske vključenosti.

Presojana ureditev suspenza za upravitelja pomeni, da svojega dela neodvisno od lastne volje ne more več opravljati do pravnomočne ustavitve kazenskega postopka oziroma pravnomočnosti zavrnilne ali oprostilne sodbe v ustreznem kazenskem postopku, pri čemer učinek navedene ureditve v smislu posledic za njegovo tekoče poslovanje tudi presega čas trajanja suspenza, dokler na podlagi splošnega deljevanja zadev ne doseže ravni poslovanja pred suspenzom. Iz navedenega razloga presojana ureditev po presoji Ustavnega sodišča posega v upraviteljevo pravico do svobode dela iz prvega odstavka 49. člena Ustave v zvezi s prosto izbiro zaposlitve iz drugega odstavka navedenega člena

Ustave. Cilj zagotavljanja zaupanja v delovanje upraviteljev in objektivno integriteto postopkov insolventnosti po presoji Ustavnega sodišča pomeni ustavno dopusten cilj in s tega vidika ni nedopusten. Ureditev je po presoji Ustavnega sodišča tudi primerna, saj učinkuje na način, da se s trenutkom pravnomočnosti obtožnice oziroma razpisane glavne obravnave v primeru skrajšanega kazenskega postopka sprožijo zakonski postopki, na podlagi katerih se upravitelju onemogoči opravljanje njegove funkcije vse do pravnomočnega zaključka kazenskega postopka.

Standard vrednosti javnega zaupanja po eni strani odraža stopnjo zaupanja v delo konkretnega upravitelja, a hkrati služi tudi kot vnaprejšnje objektivizirano jamstvo vsem (potencialnim) deležnikom v postopkih insolventnosti in poslovnemu okolju, da bo oseba, ki bo imenovana za upravitelja v konkretnem postopku insolventnosti, svoje delo opravljala ustrezno odgovornosti in nalogam, ki jih ta funkcija zahteva. Ob takšnem položaju Ustavno sodišče ocenjuje, da je v posebnem primeru položaja upraviteljev na načelni ravni poseg v pravni položaj upravitelja, vključno s pravico iz 49. člena Ustave, lahko dopusten že v fazi, ko zoper upravitelja v okvirih preizkusa obtožbe obstaja utemeljen sum izvršitve kaznivega dejanja, in torej izjemoma že pred (pravnomočno) kazensko obsodilno sodbo. Utemeljeno je namreč mogoče sklepati, da bi že sodno potrjeni obstoj zadostnih dokazov za utemeljen sum, da je upravitelj izvršil kaznivo dejanje, lahko omajal javno zaupanje v delo stečajnega upravitelja in na sistemski ravni tudi zaupanje v integriteto postopkov insolventnosti. Vendar je zakonodajalec z izpodbijano ureditvijo suspenza upravitelja pravzaprav uzakonil neizpodbojno domnevo, da neodvisno od konkretnih okoliščin primera upravitelj nikoli ne more zadostiti vrednosti javnega zaupanja, kadar je v zvezi s katerikoli kataloškim kaznivim dejanjem obtožnica pravnomočna oziroma je na podlagi obtožnega predloga razpisana glavna obravnava.

Zakonska ureditev namreč v nobeni fazi obravnave ne predvideva upoštevnosti navedenega pravnega standarda. Tako velja neodvisno od vrste in okoliščin očitane storitve kataloškega kaznivega dejanja, ki ga je upravitelj utemeljeno osumljen, in ta ureditev ni omejena le na primere, ko bi bilo že na prvi pogled z vidika zasledovanega cilja nadaljevanje upraviteljevega dela popolnoma očitno nevzdržno (na primer kazniva dejanja v povezavi z zlorabo funkcije upravitelja). Zajema torej tudi primere, ko bi upravitelj ob upoštevanju vseh (morebiti tudi izjemnih) okoliščin glede na standard vrednosti javnega zaupanja morda vendarle lahko nadaljeval delo brez nevarnosti za zasledovani cilj zakonodajalca. Ureditev, ki v nobenem primeru niti v razumno strnjeni obliki preizkusa kratkoročno in brez bistvenih časovnih posledic za postopek trajanja suspenza vrednosti javnega zaupanja ne upošteva, po presoji Ustavnega sodišča ni sorazmerna zasledovanemu cilju. Glede na vse navedeno Ustavno sodišče ocenjuje, da koristi izpodbijane ureditve ne pretehtajo nad težo posledic, ki jih ima ureditev za prizadetega upravitelja. Zato je

zakonska ureditev suspenza upravitelja po presoji Ustavnega sodišča v neskladju s pravico do svobode dela iz prvega odstavka 49. člena Ustave v zvezi s prosto izbiro zaposlitve iz drugega odstavka navedenega člena Ustave. ▪

III. Iz odločb Sodišča Evropske unije

Sodba Sodišča v zadevi C-339/21 | Colt Technology Services in ostali

(omogočanje zakonitega prestrezanja s strani pristojnih nacionalnih organov – nacionalna ureditev povračila stroškov, nastalih pri opravljanju dejavnosti prestrezanja, ki so ga telekomunikacijskim operaterjem odredili pravosodni organi – neobstoj mehanizma celotnega povračila – načela nediskriminacije, sorazmernosti in preglednosti)

Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 13 v povezavi s členom 3 Direktive (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o zakoniku o elektronskih komunikacijah in Prilogo I, del A, točka 4, k tej direktivi.

Sodišče je razsodilo, da je člena direktive treba razlagati tako, da ne nasprotujeta nacionalni ureditvi, ki ne zahteva, da se stroški, ki so dejansko nastali ponudnikom elektronskih komunikacijskih storitev zaradi tega, ker so pristojnim nacionalnim organom omogočali zakonito prestrezanje elektronskih komunikacij, povrnejo v celoti, če je ta ureditev nediskriminatorna, sorazmerna in pregledna.

[Povzetek sodbe](#)

Sodba Sodišča v združenih zadevah C-775/21 in C-826/21 | Blue Air Aviation in UPFR

(intelektualna lastnina – avtorska pravica in sorodne pravice – priobčitev javnosti – oddajanje ambientalne glasbe – pravično nadomestilo – zgolj nudenje fizičnih zmogljivosti – zvočna oprema na krovu vlakov in zrakoplovov – domneva priobčitve javnosti)

Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 3(1) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi, in člena 8(2) Direktive 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravi dajanju v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine, ki jih je treba razlagati tako:

- člen 3(1) Direktive 2001/29 tako, da je oddajanje glasbenega dela kot ambientalne glasbe v sredstvu za prevoz potnikov priobčitev javnosti v smislu te določbe;
- člen 8(2) Direktive 2006/115 tako, da namestitev zvočne opreme in glede na okoliščine primera programske opreme, ki omogoča razširjanje ambientalne glasbe, na krovu prevoznega sredstva ne pomeni priobčitve javnosti v smislu teh določb;

- člen 8(2) Direktive 2006/115 tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kot jo razlagajo nacionalna sodišča, ki določa izpodbojno domnevo priobčitve glasbenih del javnosti, ki temelji na prisotnosti zvočnih sistemov v prevoznih sredstvih. Ta določba zato nasprotuje nacionalni ureditvi, ki določa izpodbojno domnevo priobčitve javnosti, ki temelji na prisotnosti takih zvočnih sistemov. Taka ureditev namreč lahko privede do tega, da se naloži plačilo nadomestila za zgolj namestitvev teh zvočnih sistemov, tudi če ni nobenega dejanja priobčitve javnosti, kar je v nasprotju z navedeno določbo.

[Povzetek sodbe](#)

Sodba Sodišča v zadevi C-5/22 | Green Network

(naložitev povračila stroškov – notranji trg z električno energijo – naloge in pooblastila nacionalnega regulativnega organa – varstvo potrošnikov)

Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 37(1)(i) in (n) ter (4)(d) Direktive 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES in Prilogo I k tej direktivi.

Direktivi je treba razlagati tako, da ne nasprotujeta temu, da država članica nacionalnemu regulativnemu organu podeli pooblastilo, da elektroenergetskim podjetjem naloži, naj svojim končnim odjemalcem vrnejo znesek, ki ustreza protidajatvi, ki so jo ti plačali za „stroške administrativnega vodenja“ na podlagi pogodbene klavzule, ki jo ta organ šteje za nezakonito, in to tudi v primerih, v katerih ta naložitev vračila ne temelji na razlogih kakovosti zadevne storitve, ki so jo ta podjetja opravila, ampak na kršitvi obveznosti preglednosti cen.

[Povzetek sodbe](#)

Sodba Sodišča v zadevi C-34/21 | Hauptpersonalrata der Lehrerinnen und Lehrer

(varstvo osebnih podatkov – obdelava podatkov v okviru zaposlitve – regionalni šolski sistem – pouk prek videokonference zaradi pandemije covid-19 – izvedba brez izrecne privolitve učiteljev)

Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 88 Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov).

Člen je treba razlagati tako, da nacionalni predpis ne more biti „podrobnejše pravilo“ v smislu odstavka 1 tega člena, če ne izpolnjuje pogojev iz odstavka 2 navedenega člena. Uporabo nacionalnih določb, sprejetih za zagotovitev varstva pravic in svoboščin zaposlenih v zvezi z obdelavo njihovih osebnih podatkov v okviru zaposlitve, je treba zavrniti, če te določbe ne spoštujejo pogojev in meja, določenih v tem členu 88(1) in (2), razen če navedene določbe ne pomenijo pravno podlago iz člena 6(3) te uredbe, ki izpolnjuje zahteve iz navedene uredbe.

[Povzetek sodbe](#)

Sodba Sodišča v zadevi C-449/21 | Towercast

(izključna uporaba te uredbe za transakcije, ki spadajo pod pojem ‚koncentracija‘ – obseg – koncentracija, ki nima razsežnosti Skupnosti in ki je pod obveznimi pragovi za predhodni nadzor, ki jih določa pravo države članice, ter glede katere ni bilo napoteno na Evropsko komisijo – nadzor take koncentracije, ki ga organi te države članice, pristojni za konkurenco, opravijo glede na člen 102 PDEU – dopustnost)

Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 21(1) Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij.

Sodišče je razsodilo, da je treba člen razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da organ države članice, pristojen za konkurenco, koncentracijo podjetij, ki nima razsežnosti Skupnosti v smislu člena 1 te uredbe in ki je pod pragovi za obvezen predhodni nadzor, ki jih določa nacionalno pravo, ter glede katere ni bilo napoteno na Evropsko komisijo v skladu s členom 22 navedene uredbe, glede na strukturo konkurence na trgu nacionalne razsežnosti opredeli kot zlorabo prevladujočega položaja, ki je s členom 102 PDEU prepovedana.

[Povzetek sodbe](#)

Sodba Sodišča v zadevi C-699/21 | E. D. L.

(razlog za zavrnitev na podlagi bolezni – evropski nalog za prijetje – obveznost lojalnega sodelovanja med organi – prepoved nečloveškega in ponižujočega ravnanja – težka in potencialno ireverzibilna kronična bolezen)

Predhodno vprašanje se nanaša na razlago člena 1(3) Okvirnega sklepa sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami.

Sodišče je razsodilo, da tveganje očitne ogrožitve zdravja zahtevane osebe upravičuje začasno preložitev njene predaje in izvršitveni organ obvezuje, da pozove odreditveni organ k predložitvi informacij o pogojih, v katerih se namerava izvesti kazenski pregon ali pripreti ta oseba. Če bi predaja za hudo bolno osebo pomenila tveganje nečloveškega in ponižujočega ravnanja, ki ga ni mogoče odpraviti v razumnem roku, izvršitveni organ ne sme izvršiti naloga za prijetje.

[Povzetek sodbe](#)

IV. Iz odločb Evropskega sodišča za človekove pravice

Januar, Februar, Marec 2023

Sodbe velikega senata

Fedotova in drugi proti Rusiji,
sodba z dne 17. 1. 2023

Ruska federacija je kršila konvencijo, ker istospolnim parom zavrača kakršnokoli pravno priznanje in zaščito.

Macate proti Litvi,
sodba z dne 23. 1. 2022

Označitev knjige pravljic kot škodljive za otroke samo zaradi vsebine LGBTI, je kršila 10. člen konvencije (svoboda izražanja). To je bil prvi primer, v katerem je Evropsko sodišče za človekove pravice presojalo omejitve literature o istospolnih zvezah, napisane posebej za otroke.

Halet proti Luksemburgu,
sodba z dne 14. 2. 2023

Luksemburške oblasti so s kazenskim pregonom in obsodbo žvižgača, ki je le izvrševal svojo pravico do svobodnega izražanja, kršile konvencijo. Primer se je nanašal na razkritje zaupnih dokumentov, varovanih s poslovno skrivnostjo, s strani pritožnika, medtem ko je bil zaposlen v zasebnem podjetju, kar je obsegalo 14 davčnih napovedi multinacionalnih podjetij in dve spremni pismi, pridobljeni na njegovem delovnem mestu. Po pritožbi njegovega delodajalca in po zaključku kazenskega postopka proti njemu je pritožbeno sodišče gospodu Haletu naložilo plačilo denarne kazni v višini 1.000 evrov in plačilo simbolične vsote 1 evra kot odškodnino za nepremoženjsko škodo, ki jo je utrpel delodajalec.

L. B. proti Madžarski,
sodba z dne 9. 3. 2023

Sistematična objava osebnih podatkov davčnih dolžnikov na Madžarskem je kršila konvencijo.

Sodbe senatov sedmih sodnikov

Pagerie proti Franciji,
sodba z dne 19. 1. 2023

Francoski minister za notranje zadeve z odredbo o policijski uri, izdani zoper pritožnika v času veljavnosti izrednih razmer leta 2015 (teroristični napadi v Franciji), glede na vse okoliščine primera ni kršil pritožnikove svobode gibanja.

Cotora proti Romuniji,
sodba z dne 17. 1. 2023

V disciplinskem postopku zoper sodnika in naknadnem sodnem postopku pred Vrhovnim kassacijskim sodiščem so bila spoštovana jamstva iz prvega odstavka 6. člena konvencije.

Axel Springer SE proti Nemčiji,
sodba z dne 17. 1. 2023

Zahteva po objavi popravka časopisnega članka ni posegla v pravico založnika do svobode izražanja. Sodišče je presodilo, da je nemško pritožbeno sodišče ustrezno upoštevalo načela in merila, ki jih določa sodna praksa Sodišča pri tehtanju pravice do spoštovanja zasebnega življenja in pravice do svobode izražanja.

Hoppen in sindikat zaposlenih v AB Amber Grid proti Litvi,
sodba z dne 17. 1. 2023

Sindikat podjetja AB Amber Grid in odpuščeni delavec nista bila podvržena diskriminaciji.

Valaitis proti Litvi,
sodba z dne 17. 1. 2023

Jasen in pozitiven premik pri pregonu homoseksualnih zločinov iz sovraštva v Litvi. Primer se je nanašal na obtožbo, da litovske oblasti niso sprejele učinkovitih ukrepov za zaščito homoseksualcev pred sovražnim govorom po komentarjih, objavljenih kot odgovor na internetni članek, ki se nanaša na gejevskega finalista televizijskega pevskega tekmovanja *The Voice*.

Sodišče je ugotovilo, da je ponovno odprtje preiskave v zadevi po sodbi *Beizaras in Levickas proti Litvi* (št. 41288/15, 14. januar 2020) pokazalo jasen in pozitiven premik v odnosu državnih organov do kazenskega pregona zločinov iz sovraštva. Sodišče ni ugotovilo, da bi bila ponovno odprta predkazenska preiskava v pritožnikovi zadevi prekinjena ali začasno ustavljena zaradi predsodkov oblasti. Čeprav to ni vodilo do obtožbe ali obsodbe, nacionalni organi celovito gledano niso spregledali zahtev iz 13. člena konvencije.

Žegarac in drugi proti Srbiji,
sodba z dne 9. 2. 2023

Sodišče je kot nedopustne zavrglo pritožbe zoper znižanje starostnih pokojnin v Srbiji zaradi varčevalnih ukrepov.

B proti Rusiji,
sodba z dne 7. 2. 2023

Zaradi načina sodelovanja mladoletne oškodovanke v kazenskem postopku zoper obdolžene spolnega nasilja nad njo, je oškodovanka dodatno trpela. Ruske oblasti so s takim postopanjem kršile 3. člen konvencije (prepoved mučenja in ponižujočega ravnanja).

G. K. proti Cipru,
sodba z dne 21. 2. 2023

Odločitev o vrnitvi ugrabljenega otroka očetu v ZDA ni kršila materinih konvencijskih pravic.

Catană proti Moldaviji,
sodba z dne 21. 2. 2023

Sestava nacionalne komisije za sodniško službo v obravnavanem primeru ni izpolnjevala konvencijskih zahtev po neodvisnosti in nepristranskosti. ESČP je zlasti presodilo, da je sodelovanje, tudi v zgolj pasivni vlogi, člana vlade v organu, pooblaščenem za izrekanje disciplinskih sankcij sodnikom, sama po sebi zelo problematična v smislu zahtev 6. člena konvencije, zlasti glede zahteve, da mora biti disciplinski organ neodvisen. Poleg tega je bilo pomanjkanje preglednosti glede vloge generalnega državnega tožilca pri sprejemanju odločitev nacionalne komisije za sodniško službo povsem upravičen vir zaskrbljenosti glede tveganja pristranskosti z njegove strani. Nazadnje je Sodišče presodilo, da tudi postopek izbire profesorjev prava za imenovanje v to komisijo ni zagotovil zadostnih jamstev neodvisnosti.

Freire Lopes proti Portugalski,
sodba z dne 23. 2. 2023

Sodišče je kot nedopustno zavrglo pritožbo v zadevi v zvezi s finančnim vplivom likvidacije propadajoče zasebne banke na pritožnika.

Telek in drugi proti Turčiji,
sodba z dne 21. 3. 2023

Preklic veljavnosti potnih listov trem akademikom po poskusu državnega udara leta 2016 v Turčiji je bil v nasprotju s konvencijo.

Udovychenko proti Ukrajini,
sodba z dne 23. 3. 2023

Svoboda izražanja očitke prometne nesreče je zaščitena s konvencijo. Primer se je nanašal na posledice, ki jih je imela očitka prometne nesreče, ko je povedala novinarju, da je videla sina B., nekdanjega poslanca, kako je izstopal iz avtomobila na voznikovi strani. V kazenskem postopku, ki sta ga zoper njo sprožila B. in njegov sin, v katerem sta ji očitala lažno izjavo za

medije, je morala očitidka dokazovati, kar je povedala. Ker svojih besed ni dokazala, so ukrajinska sodišča ugotovila, da je bila njena izjava neresnična in da je prizadela čast, dostojanstvo in dobro ime B. in njegovega sina. Naložili so ji preklic izjave in plačilo odškodnine.

Sodišče je ugotovilo, da bi bilo za pritožnico zelo težko, če ne nemogoče, dokazati, kar je verjela, da je videla na lastne oči, kot so zahtevala nacionalna sodišča. Nihče ji ni očital, da ni izkazala dolžne skrbnosti in da je ravnala v slabi veri, ko je dala svojo izjavo. Poseg v njeno pravico do svobode izražanja torej v demokratični družbi ni bil nujen. Dejansko so bile posledice za pritožnico resne – plačati je morala precejšnjo odškodnino v primerjavi s svojo plačo in prepovedano ji je bilo potovanje v tujino.

Szolcsán proti Madžarski,
sodba z dne 30. 3. 2023

Madžarska mora razviti politiko za odpravo segregacije v izobraževanju. Primer se je nanašal na pritožnikovo izobraževanje v osnovni šoli, ki so jo obiskovali skoraj izključno romski otroci. Njegova prošnja za premestitev na drugo šolo v sosednjem mestu je bila zavrnjena, ker ni živel na območju šole.

Sodišče je presodilo, da dejstvo, da so to šolo obiskovali skoraj izključno romski otroci, pomeni segregacijo. Ponovno je poudarilo, da je izobraževanje romskih otrok v ločenih razredih ali šolah brez sprejetja ustreznih ukrepov za odpravo neenakosti nezdržljivo z dolžnostjo države, da ne diskriminira na podlagi rase ali etnične pripadnosti.

Neupoštevanje začasnih ukrepov v primerih poljskega sodstva

Poljska vlada je nedavno obvestila sodno tajništvo ESČP, da začasnega ukrepa, ki ga je 6. decembra 2022 izreklo Evropsko sodišče za človekove pravice v skladu s členom 39 Poslovnika sodišča v zadevah Leszczyńska-Furtak proti Poljski (pritožba št. 39471/ 22), Gregajtys proti Poljski (št. 39477/22) in Piekarska-Drażek proti Poljski (št. 44068/22) ne bo upoštevala. Vlada se je sklicevala na izjavo predsednika pritožbenega sodišča v Varšavi, ki je trdil, da ni dejanskih ali pravnih razlogov za upoštevanje ukrepa, in se pri tem skliceval na sodbo ustavnega sodišča iz marca 2022, ki dvomi o pristojnosti Evropskega sodišča za posredovanje v zadevah v zvezi s sodstvom. Poljska je prvič v takšnih primerih zavrnila izpolnitev začasnih ukrepov iz člena 39.

Od januarja 2022 je ESČP od poljskih sodnikov prejelo skupno 60 zahtev začasne ukrepe, od tega v 29 zadevah v zvezi z neodvisnostjo poljskega sodstva. Razvrstimo jih lahko v tri glavne kategorije: odvzem imunitete; suspenz s sodniških funkcij; premestitev proti volji na druga mesta. Zahtevki v 17 primerih so bili odobreni ali delno odobreni.

Trenutno je na sodišču v obravnavi 323 vlog, ki sprožajo vprašanja v zvezi z različnimi vidiki reorganizacije pravosodnega sistema na Poljskem v skladu z zakoni, ki so večinoma začeli veljati leta 2017 in 2018.

O ukrepih v skladu s členom 39 Poslovnika Sodišča se odloča v zvezi s postopkom pred Sodiščem, ne da bi posegali v morebitne poznejše odločitve o dopustnosti ali meritornosti zadeve. Sodišče ugotovi takim zahtevam le izjemoma, ko bi se pritožniki sicer soočili z realnim tveganjem nepopravljive škode.

VI. Za sodno prakso

1) Preglednica povprečne mesečne neto plače na zaposleno osebo v Republiki Sloveniji

(trinajsti odstavek 126. člena KZ, prvi odstavek 78. člena ZKP).

VII. Obvestila sodiščem

1) Sodišča seznanjamo z **neobveznim pravnim mnenjem**, ki ga je Ministrstvo za pravosodje naslovilo na Okrožno sodišče v Celju (kot odgovor na njihova vprašanja):

1. *Prosimo za **pojasnilo glede uporabe 51. člena Pravilnika o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih, ki določa usklajevanje višine plačila za delo z višino rasti cen življenjskih potrebščin.***

Na vaše vprašanje pojasnjujemo, da pravico do plačila za delo sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev ureja Zakon o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih¹ (v nadaljevanju ZSICT) v 45. členu, ki v petem odstavku določa, da višino plačila predpiše minister, pristojen za pravosodje, s podzakonskim aktom. Na podlagi ZSICT je bil nato izdan Pravilnik o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih² (v nadaljevanju: Pravilnik), ki v 8. poglavju podrobneje ureja način in višino plačila za delo sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev.

Glede usklajevanja višine plačila z rastjo cen življenjskih potrebščin 51. člen Pravilnika določa, da se višina plačila za opravljeno delo sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev spreminja glede na rast cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji, ki jo ugotavlja Statistični urad Republike Slovenije, pri čemer je sprememba višine plačila možna v primeru, ko rast cen življenjskih potrebščin v času od uveljavitve zadnjega zvišanja preseže 10 odstotkov. Navedena določba 51. člena Pravilnika ne daje neposredne pravice sodnim izvedencem, sodnim cenilcem in sodnim tolmačem do priznanja povišanja plačila za delo za odstotek, ki predstavlja rast cen življenjskih potrebščin, ko le-ta preseže 10 odstotkov, ampak določa kriterije za možno revalorizacijo, ki jo s spremembo zadevnega predpisa opravi izdajatelj tega predpisa, torej pristojno ministrstvo. Šele na podlagi objavljene spremembe oziroma uskladitve višine zneskov po posameznih tarifnih postavkah s strani ministrstva, kot izdajatelja Pravilnika, se lahko nato v praksi začne uporabljati revalorizirana višina plačila za delo.

2) Sodišča seznanjamo z **neobveznim pravnim mnenjem**, ki ga je Ministrstvo za pravosodje naslovilo na Upravno sodišče RS (kot odgovor na njihova vprašanja):

1. *Prosimo za **razlago drugega odstavka 159. člena Sodnega reda, in sicer, ali je skladno s to določbo možno, da se zadeva, ki jo Upravno sodišče RS zaradi***

¹ Uradni list RS, št. 22/18 in 3/22 – ZDeb.

² Uradni list RS, št. 84/18 in 148/21.

ponovno vložene tožbe v upravnem sporu zoper v ponovljenem postopku pred upravnim organom izdano odločbo prejme v ponovno odločanje, dodeli v sojenje istemu sodniku, kateremu je bila zadeva dodeljena že ob prvi predložitvi zadeve.

Sodni red³ v drugem odstavku 159. člena določa, da se zadeva ob ponovni predložitvi pritožbenemu sodišču praviloma dodeli sodniku poročevalcu, ki mu je bila zadeva dodeljena ob prvi predložitvi. Sprememba tega odstavka je bila sprejeta z zadnjo novelo Sodnega reda⁴ na predlog Višjega sodišča v Ljubljani. Višje sodišče je takrat namreč izpostavilo, da veljavna ureditev nima podlage, da bi se zadeva ob ponovni predložitvi dodelila istemu sodniku (poročevalcu), ki je v tej zadevi že odločal. Pri tem ni šlo za razveljavitev prvostopenjske odločbe, temveč za primere, ko je bila sodniku poročevalcu dodeljena zadeva, ki je bila pritožbenemu sodišču predložena zaradi rešitve pritožbe zoper delno sodbo ali vmesno sodbo, pri ponovni predložitvi zadeve s pritožbo zoper končno sodbo pa je zadevo praviloma dobil drug sodnik. Višje sodišče v Ljubljani je posebej izpostavilo tudičasne odredbe v postopkih za ureditev družinskih razmerij, ko sodišče v istem postopku odloča o več predlogih za izdajočasne odredbe, po vložitvah pritožb pa zadeva ni dodeljena istemu sodniku, ampak praviloma drugemu. Po mnenju Višjega sodišča v Ljubljani je bila takšna ureditev v nasprotju z načelom ekonomičnosti oziroma smotrnosti, saj je terjala študij istega spisa s strani več sodnikov oziroma senatov. Zato je predlagalo spremembo drugega odstavka 159. člena Sodnega reda, s katero se je ob podaji predhodnega mnenja in tekom strokovnega usklajevanja strinjalo tudi Vrhovno sodišče Republike Slovenije.

V vašem primeru ne gre za odločitev vašemu sodišču instančnega sodišča, ampak za ponovno vloženo tožbo v upravnem sporu zoper izdano odločbo v ponovljenem postopku pred upravnim organom zaradi odločitve Upravnega sodišča. Sodni red ne določa možnosti, da bi se lahko v takih primerih uporabil drugi odstavek 159. člena Sodnega reda, to je, da se zadeva dodeli istemu sodniku, ki je v tej zadevi že odločal. Določba namreč zelo jasno določa samo dodeljevanje zadev v relaciji med sodiščem in pritožbenim sodiščem, zato bi širša razlaga, ki bi obsegala tudi izpostavljeno dejansko stanje, lahko pomenila kršitev načela zakonitega sodnika.

Razširitev ureditve iz drugega odstavka 159. člena Sodnega reda tudi na primer, ki ste ga izpostavili v vašem dopisu, bi bila nedvomno smotrna z vidika ekonomičnosti oziroma smotrnosti postopka, zato prosimo za odgovor, ali lahko vaše zaprosilo za pojasnilo štejemokot predlog za spremembo oziroma dopolnitev Sodnega reda ob prvi naslednji noveli.

3) Sodišča seznanjamo s **pojasnilom, ki ga je Ministrstvo za pravosodje naslovilo na Vrhovno sodišče RS (kot odgovor predsedniku Strokovnega sveta za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje):**

1. Ministrstvo so seznanili z *neenotno prakso priznavanja potnih stroškov po 49. členu Pravilnika o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih*⁵.

Določba prvega odstavka 49. člena Pravilnika SICT določa, da imajo sodni izvedenci, sodni cenilci in sodni tolmači pravico do povrnitve stroškov v skladu s predpisi, ki urejajo povrnitev stroškov v sodnem ali upravnem postopku. Povrnitev potnih stroškov sodnim izvedencem, sodnim cenilcem in sodnim tolmačem ureja Pravilnik o povrnitvi stroškov v kazenskem

³ Uradni list RS, št. 87/16 in 127/21

⁴ Spremembe in dopolnitve Sodnega reda (Uradni list RS, št. 127/21).

⁵ Uradni list RS, št. 84/18 in 144/21.

postopku⁶, Pravilniku o povrnitvi stroškov v pravnem postopku⁷ in Pravilniku o stroških v upravnem postopku⁸. Pravilnik o povrnitvi stroškov v kazenskem postopku in Pravilnik o povrnitvi stroškov v pravnem postopku glede povrnitve potnih stroškov v prvem odstavku 5. člena določata, da obsegajo potni stroški stroške za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi oziroma stroške za prevožene kilometre z lastnim prevoznim sredstvom. V določbi 6. člena pa oba navedena pravilnika določata še, da se potni stroški povrnejo za potovanje po najkrajši poti in z najcenejšim prevoznim sredstvom. Stroški za potovanje z dražjim prevoznim sredstvom pa se povrnejo, če bi stroški za prevoz s cenejšim prevoznim sredstvom, skupaj z drugimi stroški, ki bi nastali zaradi vožnje s cenejšim prevoznim sredstvom, presegli stroške za prevoz z dražjim prevoznim sredstvom. Med druge stroške, ki bi nastali zaradi vožnje s cenejšim prevoznim sredstvom po 6. členu navedenih pravilnikov, se šteje tudi znesek, ki sodnemu izvedencu, sodnemu cenilcu in sodnemu tolmaču pripada za čas potovanja na sodišče in nazaj po četrtem odstavku 41. člena oziroma tretjem odstavku 46. člena Pravilnika SICT. V ta čas potovanja se šteje tako čas, potreben za prihod od stalnega ali začasnega prebivališča do najbližje postaje javnega prevoznega sredstva, nadalje čas hoje od najbližje končne postaje do sodišča, kot tudi čas čakanja na javno prevozno sredstvo od zaključka sodelovanja sodnega izvedenca, sodnega cenilca ali sodnega tolmača na naroku in njegovega prihoda na postajo.

Če je na podlagi 5. člena v povezavi s 6. členom Pravilnika o povrnitvi stroškov v kazenskem postopku in Pravilnika o povrnitvi stroškov v pravnem postopku oziroma na podlagi 9. člena navedenih pravilnikov sodni izvedenec, sodni cenilec ali sodni tolmač upravičen do povračila potnih stroškov za prevožene kilometre z lastnim prevoznim sredstvom, torej do kilometrine, pa se za višino obračuna le-te upošteva določba sedmega odstavka 49. člena Pravilnika SICT, ki določa, da se, ne glede na predpise, ki urejajo povrnitev stroškov v sodnem ali upravnem postopku, sodnemu izvedencu, sodnemu cenilcu in sodnemu tolmaču stroški kilometrine povrnejo v višini, ki za vsak prevoženi kilometer znaša 30 odstotkov cene enega litra neosvinčenega motornega bencina – 95 oktanov. Podatek o ceni neosvinčenega motornega bencina – 95 oktanov pa se ugotovi v skladu z metodologijo, ki se uporablja za zaposlene v državnih organih.

4) Sodišča seznanjamo s **pojasnilom, ki ga je Ministrstvo za pravosodje naslovilo na Vrhovno sodišče RS (**pridobivanje lastninske pravice tujih držav na nepremičninah v Republiki Sloveniji za potrebe diplomatskega predstavništva ali konzulata**):**

Skladno z 68. členom Ustave Republike Slovenije⁹ lahko v Republiki Sloveniji tujci pridobivajo lastninsko pravico na nepremičninah pod pogoji, ki jih določa zakon ali mednarodna pogodba, ki jo ratificira državni zbor. V povezavi s pridobivanjem lastninske pravice tujih držav pa Ustavni zakon za izvedbo Ustave Republike Slovenije (UZIU)¹⁰ v drugem odstavku 9. člena določa, da lahko tuje države pridobijo lastninsko pravico na nepremičninah, ki jih uporabljajo za dejavnost diplomatsko-konzularnih predstavništev.

Zakon o ugotavljanju vzajemnosti (ZUVza-1)¹¹ ureja način in postopek ugotavljanja vzajemnosti kot pogoja za pridobitev lastninske pravice tujcev in tujih držav na nepremičninah v Republiki Sloveniji (1. člen ZUVza-1). ZUVza-1 v primeru pridobivanja lastninske pravice s strani tuje države v 15. členu določa dodatni pogoj vzajemnosti, in sicer lahko tuja država pridobi lastninsko pravico na nepremičninah za potrebe diplomatskega predstavništva ali konzulata, če ta tuja država omogoča pridobitev lastninske pravice na nepremičninah Republiki Sloveniji

⁶ Uradni list RS, št. 61/97, 68/97 – popr., 62/08 in 38/13.

⁷ Uradni list RS, št. 86/05.

⁸ Uradni list RS, št. 15/03 in 32/13.

⁹ Uradni list RS/I, št. 33/91, Uradni list RS, št. 42/97 - UZS68, 66/00 - UZ80, 24/03 - UZ3a, 47, 68, 69/04 - UZ14, 69/04 - UZ43, 69/04 - UZ50, 68/06 - UZ121,140,143, 47/13, 47/13, 75/16 - UZ70a, 92/21 - UZ62a.

¹⁰ Uradni list RS, št. 33/91-I in 21/94 – UZIU-A.

¹¹ Uradni list RS, št. 27/17.

za enak namen. O tem, ali obstaja vzajemnost, izda potrdilo ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve. Tuja država mora potrdilo ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve, priložiti k zemljiškoknjižnemu dovolilu, saj overitev podpisa na zemljiškoknjižnem dovolilu brez potrdila ni dovoljena (drugi odstavek 16. člena ZUVza-1). Vpis lastninske pravice v zemljiško knjigo v nasprotju z ZUVza-1 je neveljaven in se izbriše na predlog ali po uradni dolžnosti (tretji odstavek 16. člena ZUVza-1).

Dunajska konvencija o diplomatskih odnosih (1961) in Dunajska konvencija o konzularnih odnosih (1963) določata, da mora država sprejemnica na svojem ozemlju v skladu s svojo zakonodajo državi pošiljateljici olajšati pridobitev prostorov, potrebnih za diplomatsko predstavništvo oziroma konzulat, ali ji pomagati, da si jih priskrbi kako drugače.¹² Prostori diplomatskega predstavništva so zgradbe ali deli zgradb in pripadajoče zemljišče, ki se ne glede na lastništvo uporabljajo za potrebe diplomatskega predstavništva, vključno z rezidenco vodje diplomatskega predstavništva, oziroma za potrebe konzulata. Država sprejemnica mora državi pošiljateljici omogočiti dostop do trga nepremičnin oziroma ji v primeru njegovega neobstoja omogočiti, da pride do primernih prostorov, tj. da z administrativno pomočjo države sprejemnice vsaj najame ustrezne prostore. Ker pridobitev lastninske pravice ne izhaja iz obeh dunajskih konvencij, ureditev v Republiki Sloveniji upošteva tudi prevladujočo diplomatsko prakso, da se privilegiji in olajšave, ki ne izhajajo neposredno iz ustreznih mednarodnih podlag, dajejo na podlagi dejanske vzajemnosti.

V primeru pridobivanja lastninske pravice na nepremičninah s strani pravnih oseb, ki imajo sedež v državi članici Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora oziroma Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj, sicer velja, da lahko pridobivajo lastninsko pravico na nepremičninah na ozemlju Republike Slovenije pod enakimi pogoji, kot veljajo za pravne osebe s sedežem v Republiki Sloveniji ter za njih ne obstaja dodaten pogoj ugotovitve vzajemnosti. Vendar navedena ureditev velja za pravne osebe zasebnega prava, v primeru pridobivanja lastninske pravice tuje države pa Ustavni zakon za izvedbo Ustave Republike Slovenije pridobivanje lastninske pravice tujih držav na nepremičninah v Republiki Sloveniji omejuje na namen uporabe nepremičnin za dejavnost diplomatsko-konzularnih predstavništev, Zakon o ugotavljanju vzajemnosti pa določa dodatni pogoj vzajemnosti, ki ga ugotavlja ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve.

Skladno z navedenim lahko tuje države pridobijo lastninsko pravico na nepremičninah v Republiki Sloveniji le za potrebe diplomatskega predstavništva ali konzulata pod pogojem, da predložijo potrdilo, da obstaja vzajemnost, ki ga izda Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve, k zemljiškoknjižnemu dovolilu. To pa morajo upoštevati tudi notarji, saj skladno z ZUVza-1 overitev podpisa na zemljiškoknjižnem dovolilu brez potrdila Ministrstva za zunanje in evropske zadeve ni dovoljen.

Ker je bilo Ministrstvo za pravosodje seznanjeno, da se v praksi v primerih nakupov nepremičnin v Republiki Sloveniji s strani drugih držav pojavljajo določene težave in nejasnosti, je Notarski zbornici Slovenije poslalo pojasnilo glede veljavne pravne ureditve tega področja s prošnjo, da v zvezi z overjanjem podpisov na zemljiškoknjižnih dovolilih v primeru nakupov nepremičnin s strani tujih držav opozori notarke in notarje na dosledno upoštevanje relevantnih določb ZUVza-1.

V praksi pa se vseeno lahko zgodi, da notar kljub nepredložitvi potrdila Ministrstva za zunanje in evropske zadeve overi podpis na zemljiškoknjižnem dovolilu, kadar lastninsko pravico na nepremičnini pridobiva tuja država. V skladu s tretjim odstavkom 16. člena ZUVza-1 je vpis

---

¹² 21. člen Dunajske konvencija o diplomatskih odnosih in 30. člen Dunajske konvencije o konzularnih odnosih.

lastninske pravice v zemljiško knjigo v nasprotju z ZUVza-1 in neveljaven ter se izbriše na predlog ali po uradni dolžnosti.

5) Sodišča seznanjamo z odprtim pismom, ki ga je Slovensko sodniško društvo poslalo predsedniku vlade dr. Robertu Golobu:

»Spoštovani predsednik Vlade Republike Slovenije,

10. januarja letos ste nastopili na Občnem zboru Slovenskega sodniškega društva in pred avdienco več kot 300 sodnikov in v prisotnosti javnosti razložili, da ste edini v tem položaju do sedaj, ki ne le, da se zaveda neustreznosti sodniških plač, pač pa bo za razliko od svojih predhodnikov zoper to tudi konkretno ukrepal. »Da Vlada pokaže resnost te svoje namere«, ste dejali, bodo sodniki od 1. 1. 2023 deležni enakega nominalnega dodatka k plači, do sistemske ureditve, ki je – kot ste sami prikazali – sedaj okoli 20 % v škodo sodnikov.

Obljube, obljube, obljube!

Dne 27. 3. se je Občni zbor Slovenskega sodniškega društva ponovno sestal in ugotovil, da svoje resnosti za zdaj Vlada ni pokazala. Prav nasprotno. Skozi nastope ministrice za javno upravo bi se dalo sklepati, da Vlada vaše obljube, ki smo jo sodniki kot resno z aklamacijo sprejeli, ne bo spoštovala. In to brez kakršnegakoli pojasnila sodnikom oziroma razlage, kaj namerava namesto tega storiti, in kdaj.

Želimo jasno sporočiti, da se s sodniki preprosto tako ne ravna. Občni zbor Slovenskega sodniškega društva je soglasno sklenil, da Vlado pozove k takojšnjemu ukrepanju. Sodniki smo v tej državi, katere eno od vej oblasti trenutno vodite, odločevalci, brez katerih država in družba ne moreta delovati. Smo tisti, ki v končni fazi zagotavljamo njeno mirno delovanje. Zagotavljamo varstvo pravic in svoboščin, varnost pravnega prometa, enakost pred zakonom, skratka to, kar je temeljno v pojmu »vladavina prava«. Tega, kar počnemo, ljudem ne moremo »samo obljubiti«. Tudi vaša Vlada se je vsem, ne le sodnikom, zavezala k doslednemu spoštovanju pravne države, demokracije in vladavine prava. V njeni srčki je neodvisno sodstvo; ste v položaju, od katerega je materialna neodvisnost sodstva odvisna. Pričakujemo, da bo Vlada, ki jo vodite, najkasneje v naslednjem mesecu sprejela ustrezne odločitve v smeri vaših zavez, sicer bomo sodniki prisiljeni v intenziviranje aktivnosti za doseg ureditve svojega plačnega položaja.

Slovensko sodniško društvo, ki združuje skoraj 600 sodnikov, je ves čas v dobri veri konstruktivni sogovornik. Ker pa žal z Vladne strani ni oprijemljivih konkretnih rezultatov, so se sodniki začeli angažirati tudi izven naše organizacije, kar utegne povzročiti zaskrbljujoče kaotično stanje.«

6) Sodišča seznanjamo z govorom predsednika Sodnega sveta, vrhovnega sodnika Vladimirja Horvata:

»Vsi vemo, da je v skladu z Ustavo in zakonom Sodni svet med drugim tudi varuh neodvisnosti sodne veje oblasti, med katere spada tudi materialni vidik. Te svoje naloge se ves čas v polni meri zaveda.

Rad pa bi izpostavil odgovornost za uresničevanje takšnega položaja sodstva, ki bo odražala in zagotavljala stabilnost oziroma državotvornost in pravnost naše republike. Te oznake so lahko pompozne, visokoteče, morda tudi že prevečkrat slišane in zato izrabljene, izgubile so svoj sok in bojim se da tudi pomen. Pa vendar. Načela zapisana v ustavi so abstraktni imperativi in ostanejo zgolj zapisana, če ni v praksi delujoča tudi odgovornost za njihovo uresničevanje. Odgovornost pa je zelo subjektiven pojem, ontološko neminovno spojen z bitjo vsakega posameznika. Tudi v našem primeru zalepljena na vsakega odločevalca tako v izvršilni kot tudi

zakonodajni veji oblasti. Če te subjektivnosti ni, je tudi sama demokracija, ki zajema učinkovito zagotavljanje načela pravne države in v zvezi s tem v prvi vrsti varstvo človekovih pravic, lahko zgolj ali pa vsaj pretežno formalna.

Sodni svet je vpet ne le v domače formalno okolje temveč povezan tudi mednarodno v Evropsko mrežo Sodnih svetov. V okviru te mednarodne organizacije, pa ne le te, so nastala pomembna stališča, ki se dotikajo prej omenjene kategorije – odgovornosti vsake veje oblasti za učinkovito in neodvisno delovanje vsake od drugih vej oblasti, seveda ob strogi delitvi med njimi in njihovi samostojnosti. Mreža je na ta stališča opozarjala in z njimi seznanjala tudi članice mreže – države Evropske unije. Na ta stališča je vezan tudi naš Sodni svet.

Na primeren gmotni položaj sodne veje oblasti kot konstitutivnega elementa materialne neodvisnosti sodnikov pa ni opozarjala le omenjena mreža temveč tudi druge pomembne evropske institucije. Naj omenim le poročila iz leta 2018, 2020 in 2022 Evropske komisije za učinkovitost pravosodja pri Svetu Evrope in še Poročilo Rule of Law Evropske komisije za leto 2022. Iz vseh teh poročil izhaja na eni strani izrazito slab plačni položaj slovenskih sodnic in sodnikov (med zadnjimi v Evropi smo, nazadnje celo prav zadnji glede na faktor družbenega produkta vsake članice), ter po drugi strani ugotovitev o naših prizadevanjih za bistveno izboljšanje tega položaja. Ne bom še posebej omenjal odločb SEU, ki predstavljajo Evropsko pravo, na katerega je vezana Slovenija v skladu z ustavo.

Sodni svet je v več svojih sestavah in ne glede na aktualno vladajočo izvršno in zakonodajno oblastno strukturo sprejel pomembna in številna stališča, včasih se je že kar ponavljal, kar lahko kaže zgolj na aroganco drugih dveh vej oblasti, da reši to perečo problematiko plačnih nesorazmerij. In to že najmanj od leta 2012, ko so se plače sodnih funkcionarjev zadnjič „popravile“ nato pa ostale praktično zamrznjene. Nobena druga plačna skupina v javnem sektorju ni ostala tam nekje v daljni preteklosti. Na Sodnem svetu smo v letu 2021 sprejel dvoje stališč, v letu 2022 pa se je Sodni svet oglasil kar štirikrat. Vselej je opozarjal na plačna nesorazmerja in bistveno podcenjen plačni položaj, nazadnje pa tudi napovedal, da bo o problematiki obvestil evropske institucije, če se nesorazmerja ne bodo nemudoma odpravila. In seveda, kar je zelo pomembno, vložil je zahtevo za oceno ustavnosti plačnih zakonov, ki neustavno urejata plačna razmerja med funkcionarji vej oblasti v škodo sodne veje oblasti.

Da ne pozabim – sodna veja oblasti oziroma sodstvo ni podsistem države temveč je samostojna in neodvisna veja oblasti, enakovredna drugima dvema vejama, tudi na plačnem področju. Zato niso prepričljivi prevečkrat slišani „argumenti“, češ imate trajne mandate, drugi funkcionarji pa so vezani na voljo volivcev za določen čas. Trajni mandati so namenjeni varovanju neodvisnosti sodnikov pred pritiski in vplivanjem politike oziroma drugih dveh vej oblasti na odločanje. Sodni funkcionarji smo ocenjevani na vsaka tri leta in naš plačni položaj ni zagotovljen v naprej z najvišjimi ali vsaj zelo visokimi plačilnimi razredi. Nič nam ni v naprej dano na up, da bomo uresničili svojo ustavno in zakonsko vlogo, kot se od nas pričakuje, ali celo podarjeno.

Nemudoma je torej treba ustrezno zvišati plačne razrede sodnim funkcionarjem, jih uskladiti s plačnimi razredi drugih funkcionarjev in zagotoviti tudi dodatek za nezdržljivost. Podlaga za ustrezno hitro rešitev je po mojem mnenju predvsem nadaljnji dialog med predstavniki vej oblasti in Sodnim svetom. Argumenti in predlogi sodstva so bili že večkrat razloženi in posredovani.

Ker je tudi meni odmerjen čas za ta govor, naj zaključim le še s tem, da vse do sedaj povedano ne more in nikoli ne bo zagotovljeno na ta način, da bodo tudi sodnice in sodniki, ki lahko rečemo, da spadajo že v srednje slabo plačane sodne funkcionarje, zaprosili za socialne transferje od iste organizacije, katere del so, torej od Republike Slovenije, pa čeprav bi jim morala ta zagotavljati takšne dohodke, ki bi omogočali normalno mesečno preživetje oziroma zagotavljali vse potrebe njih samih in njihovih družin. Lahko bi kot predsednik Sodnega sveta nadaljeval s tem, da se na razpise za okrožna sodišča več ne javljajo kandidati ali pa se prijavljajo v premajhnem številu, ki bi bili lahko takoj sposobni prevzemati najtežje kazenske pa tudi

gospodarske in druge najzahtevnejše sodne zadeve na drugih področjih, in sicer sedaj za 1.700,00 EUR neto plače. Po drugi strani pa se izkušeni sodniki vse v večjem številu upokojujejo. *Sapienti sat.* »

7) Sodišča seznanjamo z **govorom sodnice Tanje Dolar Božič** na Zboru sodnikov dne 10. 1. 2023:

»Z dovoljenjem zaslužnega profesorja te fakultete (op. ur. Pravne fakultete v Ljubljani) dr. dr. Janeza Krajnca uvodoma začujem z navdihujočimi besedami, ki ponazarjajo njegovo percepcijo sodniške službe.

»Sodniški poklic je med vsemi poklici najelitnejši. Zahteva namreč najvišjo raven abstraktnega razmišljanja in najvišjo stopnjo socialne kulture. Hkrati predstavlja največjo odgovornost.

Učinki dobrega ali slabega sodnikovega dela se nikoli ne omejujejo le na posameznika, temveč imajo vedno širši družbeni odmev. Po delu vsakega sodnika se meri delovanje pravne države, saj vsaka njegova odločitev krepi ali ruši zaupanje v pravo in pravičnost.«

Globoko verjamem, da je takšno razumevanje sodniškega poklica pravilno in bi morala vsaka država stremeti k temu, da se sodnikom takšen status v družbi priznava.

Žal je status slovenskih sodnikov v družbi v zadnjih 15 letih močno padel. Sodniki, ki smo se danes tukaj zbrali, nismo pristojni za zbiranje statističnih podatkov o plačah in dodatkih funkcionarjev, prav tako ni naša naloga analiziranje zbranih podatkov.

Zakon o sodiščih nam v 1. členu nalaga našo temeljno nalogo: Sodno oblast v Republiki Sloveniji izvajajo sodniki ... Naloga sodnikov je torej izvajanje sodne oblasti, to je sojenje.

Zakon o sodniški službi v 37. členu določa, da se mora sodnik vselej vesti tako, da varuje nepristranskost in neodvisnost sojenja, sodniški ugled in samostojnost sodne oblasti.

Sodniki, ki danes stojimo v tej dvorani, se ne borimo le za svoje plače, temveč branimo in ščitimo sodno oblast v tej državi. Le prek uveljavljanja lastnih pravic, ko zahtevamo spoštovanje svoje sodniške neodvisnosti in samostojnosti ter skušamo zaščititi svoj lastni ugled v družbi, lahko zaščitimo temeljne značilnosti sodne oblasti, njeno neodvisnost, njeno samostojnost in njen ugled.

Kodeks sodniške etike nam sodnikom nalaga, da uveljavljamo svoje pravice kot sodniki, torej izvrševalci sodne oblasti, kadar so ogroženi: ugled, neodvisnost ali samostojnost sodne oblasti. Sodniki, ki smo se danes zbrali pred predstavniki izvršilne in zakonodajne veje oblasti, se ne borimo le zase. Ne, danes smo se tukaj zbrali, da zaščitimo sodno oblast, nihče drug je ne bo, to je naša dolžnost. Ko opozarjamo na ekonomsko podcenjenost sojenja, torej izvajanja sodne oblasti, branimo to oblast pred vdori, pred vplivi in pritiski in tako varujemo njeno bit, njeno neodvisnost. Slednje pa zagotavlja nepristransko in neodvisno sojenje posameznikom, kar krepi zaupanje v pravo in pravičnost.

Ustavno načelo neodvisnosti sodstva, katerega nosilci smo sodniki, ni privilegij sodnikov, temveč je bistvena predpostavka za zagotovitev varstva pravic oseb, ki so stranke v sodnih postopkih. Uresničitev načela neodvisnosti sodstva zato ne služi (zgolj) sodnikom kot takšnim, temveč tistim, ki sodno varstvo svojih pravic potrebujejo.

Gospod predsednik Vlade, vsak državljan se mora zavedati, da demokratična družba temelji na treh stebrih, ki morajo biti enako trdni in uravnoteženi, da je državna oblast stabilna in da zagotavlja družbeno sožitje. Delitev oblasti je civilizacijska pridobitev, služi namenu omejevanja absolutne oblasti ter zagotavljanju svobode in enakosti vsakemu posamezniku ter preprečuje koncentracijo moči in samovoljnost. Tudi Slovenija je demokratična država in sloni na delitvi oblasti na tri veje, ki pa morajo biti uravnotežene, da lahko na pravilen način uresničijo svoje naloge.

Brez enakopravnega, samostojnega, pokončnega in neodvisnega sodstva, bo slovenska državna oblast stala na trhlih nogah.

Sodniki smo utrujeni in naveličani že leta opozarjati vlado za vlado na kršitve temeljnega ustavnega načela, to je načela delitve oblasti. Državniki so več kot desetletje izstradali sodno vejo oblasti in jo materialno in kadrovsko oslabili. Ko danes združeno stojimo pred vami, vnovič opozarjamo na eklatantno sprenevedanje vseh dosedanjih vlad, od katerih smo vedno znova na dostojanstven način zahtevali enakovredno obravnavo vseh treh vej oblasti.

Skupni imenovalec vseh nas, ki se danes tukaj izpostavljamo, je, da se borimo za višji cilj, to je obstoj kvalitetnega, načelnega in neodvisnega sodstva in ne le za naše lastne plače. Če bi nam šlo le zanje, bi si že zdavnaj poiskali boljše plačane službe.

Sodniki smo morda drugačni od funkcionarjev drugih dveh vej oblasti, saj se z leti poistovetimo s svojim poklicem in ponotranjimo etična načela, ki tako poslanstvo označujejo in napolnjujejo. Prav zaradi svoje načelnosti sprejememo tudi vse omejitve in odgovornosti, ki jih naš poklic prinaša. Zato odločno nasprotujemo kakršni koli primerjavi z javnimi uslužbenci, saj se od teh v razlogih za sklic današnjega zbora sodnikov bistveno razlikujemo.

Prav sodstvu pripada ključna vloga pri zagotavljanju varstva položaja vsakogar pred morebitnimi arbitrarnimi posegi drugih vej oblasti.

Ob sebi imate osebo, ki se je kljub temu, da je tvegala svojo poklicno kariero in materialno eksistenco, prav tako načelno borila za višje cilje in v svoji načelnosti in pokončnosti stopila pred vse razsodnike, ker je verjela v poštenost odločanja, ki sme temeljiti le na Ustavi RS in zakonih, verjela je namreč v vladavino prava.

V tem smo sodniki neprimerljivi z zdravniki in drugimi javnimi uslužbenci. Sodniki smo namreč predstavniki ene od treh vej oblasti, na katerih demokratična družba stoji in smo branik pravic posameznikov ter posledično demokracije in pravne države.

Tudi ta Vlada se mora zavedati, da bo državo mogoče pripeljati v novo obdobje le z roko v roki. Stabilno državno oblast pa lahko zagotovi le enakopravni položaj vseh treh vej oblasti in njihovih funkcionarjev. Zato verjamem, da se zavedate, da smo sodniki predstavniki ene od teh treh vej oblasti, ki zagotavljamo stabilnost tej državi.

O materialni varnosti sodnikov, kot enem temeljnih jamstev sodniške neodvisnosti, vam bodo v nadaljevanju pripovedovali moji kolegi.«

8) Obveščamo vas o vsebini dopisa MP sodnemu izvedencu, v katerem **MP sodnemu izvedencu pojasnjuje roke za plačilo izvedenine in stroškov ter osnovo za zdravstveno zavarovanje:**

»Na tukajšnje ministrstvo in na Ministrstvo za finance ste se obrnili z dopisom, v katerem izpostavljate problematiko previsoko dosojene in izplačane izvedenine, ki vam jo je sodišče izplačalo na podlagi še ne pravnomočnega sklepa o odmeri nagrade, na katerega se je nato ena od pravnih strank pritožila in dosegla, da je sodišče z novim sklepom višino izvedenine in stroškov znižalo. S strani sodišča ste bili nato pozvani k vračilu razlike med izplačanim neto zneskom in pravnomočno odmerjenim zneskom. Problem je nastal, ker je med prvotnim izplačilom izvedenine na podlagi nepravnomočnega sklepa ter zahtevkom za povrnitve razlike na podlagi pravnomočnega sklepa, minilo več let. Za leto, v katerem vam je bila izplačana izvedenina, se vam je odmerila dohodnina od višine izvedenine, izplačane na podlagi nepravnomočnega sklepa. Čez dve leti, ko ste na podlagi pravnomočnega sklepa prejeli zahtevek za vračilo preveč izplačane izvedenine, pa niste več imeli možnosti zahtevati ponovnega izračuna dohodnine po pravnomočno dosojeni izvedenini, saj je rok za pritožbo že potekel. Zanima vas, po kakšnem postopku lahko v opisanem primeru uveljavljate razliko pri odmeri dohodnine. Ob tem dodajate, da se vam je že večkrat primerilo, da ste morali sodišču vrniti kar zajeten znesek preveč izplačane izvedenine, razlika pa se nikoli ni upoštevala pri reviziji dohodninske

odločbe. Dodatno tukajšnje ministrstvo zaprošate še za informacijo, ali Ministrstvo za pravosodje zavaruje sodne izvedence po zavarovalni podlagi 050 za namene iz 17. in 19. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

V nadaljevanju vam, kot resorno pristojno ministrstvo za področje sodnih izvedencev, podajamo mnenje z vidika normativne ureditve področja sodnih izvedencev, za vprašanje uveljavljanja razlike izplačila izvedenine oziroma plačila za delo sodnega izvedenca, kot se izvedenina oziroma nagrada imenuje v predpisih, ki urejajo pravice in dolžnosti sodnih izvedencev, pri odmeri dohodnine, pa je pristojno Ministrstvo za finance.

Področje sodnih izvedencev od 1. januarja 2019 sistemsko ureja Zakon o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih¹³ (v nadaljevanju ZSICT), ki poleg statusa sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev ureja še pogoje in postopek imenovanja in razrešitve ter njihovo disciplinsko odgovornost, kot tudi pravico do plačila za delo in povrnitev stroškov. Kot zgoraj že omenjeno, se šteje, da nagrada za delo sodnega tolmača, kot je plačilo za opravljeno delo poimenovano v drugih, predvsem procesnih predpisih, pomeni plačilo za opravljeno delo sodnega izvedenca (45. člen ZSICT). Pravica sodnega izvedenca do plačila za opravljeno delo in povrnitev stroškov, vključno z izplačilom, pa je podrobneje urejena v Pravilniku o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih¹⁴ (v nadaljevanju: Pravilnik).

Na podlagi tretjega odstavka 50. člena Pravilnika sodišče odmerjeno plačilo za opravljeno delo in stroške izplača najpozneje v 45 dneh od izdaje sklepa o odmeri plačila za opravljeno delo in stroškov, kadar se sredstva zagotavljajo iz vnaprej založenih zneskov (predujmov), ki jih založijo stranke sodnega postopka, kadar pa se sredstva zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije, pa sodišče odmerjeno plačilo za opravljeno delo in stroške izplača v skladu z določbami zakona, ki ureja izvrševanje proračuna. Trenutno veljaven Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024¹⁵ v prvem odstavku 32. člena določa, da je za plačilo vseh obveznosti plačilni rok za neposredne in posredne uporabnike državnega in občinskih proračunov največ 30 dni. Če sodišče odmerjenega plačila za opravljeno delo in stroškov ne izplača v rokih, določenih v Pravilniku, ima sodni izvedenec na podlagi šestega odstavka 50. člena Pravilnika pravico do obresti v skladu z določbami zakona, ki ureja višino zamudnih obresti, od preteka zadnjega dne, ko bi odmerjeno plačilo za opravljeno delo in stroški morali biti plačani, do izplačila.

Pravilnik torej izplačilo sodnemu izvedencu veže na določen rok po izdaji sklepa o odmeri plačila za opravljeno delo in stroškov, in ne na nastop pravnomočnosti tega sklepa, zato so situacije, kot jo opisujete, mogoče. Smo pa na tukajšnjem ministrstvu seznanjeni tudi s situacijami, ko sodišče zaradi pritožbe na sklep o odmeri plačila za opravljeno delo in stroškov, plačila ne izvede, ampak čaka na pravnomočno odločitev. To pa, kot ste izkusili tudi sami, lahko traja več let. V tem primeru lahko izvedenec več let čaka na zaslužen plačilo za delo in povrnitev stroškov, kar pa tudi ni pravično, zato se ob preteklem preučevanju navedene problematike nismo odločili za spremembo ureditve v smeri vezave izplačila na pravnomočnost sklepa o odmeri plačila za opravljeno delo in stroškov.

V zvezi z vprašanjem zavarovanja sodnih izvedencev na podlagi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju¹⁶ (ZZVZZ) pa pojasnjujemo, da so sodni izvedenci že po

¹³ Uradni list RS, št. 22/18 in 3/22 – ZDeb.

¹⁴ Uradni list RS, št. 84/18 in 148/21.

¹⁵ Uradni list RS, št. 150/22.

¹⁶ Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS,

87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-

1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS, 141/22 – ZNUNBZ in 40/23 – ZČmIS-1.

samem zakonu obvezno zavarovani za poškodbe pri delu in poklicno bolezen na podlagi pete alineje 17. člena ZZVZZ, ki določa, da so za poškodbo pri delu in poklicno bolezen zavarovane tudi osebe, ki v okviru drugega pravnega razmerja opravljajo delo oziroma storitev za plačilo, kadar se plačilo, prejeta na podlagi tega pravnega razmerja, na podlagi zakona, ki ureja dohodnino, šteje za dohodek in oseba ni oproščena plačila dohodnine.

9) V petek, 3. februarja 2023, sta pred predsednico Državnega zbora zaprisegli:

mag. Matjaž DEBELAK

na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Celju in

Matej PLANINC

na mesto okrožnega sodnika na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani.

10) V četrtek, 30. marca 2023, sta pred predsednico Državnega zbora zaprisegli:

Ksenija HRASTNIK

na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Mariboru in

mag. Gregor POGRAJC

na sodniško mesto okrožnega sodnika na Okrožnem sodišču v Mariboru.

11) Prenehanje sodniške službe oziroma funkcije:

Ferdu Cviklu, okrajnemu sodniku na Okrajnem sodišču v Velenju, preneha sodniška funkcija 20. 8. 2023,

Mag. Darinki Dekleva Marguč, višji sodnici svétnici na Upravnem sodišču RS, preneha sodniška funkcija 4. 7. 2023,

Majdi Lušina, višji sodnici svétnici na Višjem sodišču v Ljubljani, preneha sodniška funkcija 15. 4. 2023,

Andreju Pavlini, višjemu sodniku na višjem sodišču v Celju, preneha sodniška funkcija 31. 5. 2023,

Janezu Polancu, višjemu sodniku svétniku na Višjem sodišču v Mariboru, preneha sodniška funkcija 30. 6. 2023,

Alojziji Štucin, okrajni sodnici svétnici na Okrajnem sodišču v Idriji, preneha sodniška funkcija 31. 8. 2023.

VIII. Šole za sodnike, seminarji in študijski obiski

1) Vabimo vas, da spremljate spletno stran Centra za izobraževanje v pravosodju <https://cip.gov.si/>, kjer so objavljene vse tekoče informacije v zvezi z aktivnostmi Centra za izobraževanje v pravosodju. ▪

IX. Iz strokovnih revij

V SIF si želimo pomembne članke, prispevke, knjige in komentarje približati tudi tako, da nekatere od njih, ki jih štejejo za pomembne zaradi njihove aktualnosti, na kratko povzemamo. Hkrati pozivamo vse bralce, da nas obveščate o člankih, prispevkih in knjigah, ki jih vi štejete za pomembne oziroma menite, da bi bili vašim kolegom lahko v pomoč. Predloge pošljite na [ossp.vsr@sodisce.si](mailto:ossp.vsr@ sodisce.si), pri tem navedite podatke o avtorju, naslov dela ipd. ter v stavku ali dveh na kratko predstavite pomembno vsebino.

Izbor aktualnih člankov iz zadnjih števil domačih in tujih strokovnih revij je dostopen na spletnih straneh Centralne pravosodne knjižnice.

Domače strokovne revije (izbor člankov)

Izpostavljam:

PРАВNA PRAKSA, št. 10/2023

- Petra Weingerl: Ob tridesetletnici varstva pred nepoštenimi pogodbenimi pogoji v EU

PРАВNA PRAKSA, št. 11–12/2023

- Rudolf Vouk: Dvojezično sodstvo na Koroškem: miti in resnica

PРАВNA PRAKSA, št. 13/2023

- Sonja Ilovar Gradišar: Med sojenjem in mediacijo – informativni narok
- Saša Mevec Pušnik: Odškodninska odgovornost delodajalca delavcu za škodo, ki delavcu nastane po krivdi tretjega

PРАВNA PRAKSA, št. 15–16/2023

- Manja Resman: Konvencija Sveta Evrope o dostopu do uradnih dokumentov
- Laura Schaap in Martin Sima: Usposabljanje pravosodnih funkcionarjev in odvetnikov v Avstriji
- Janez Tekavec: Kamena doba sodnih e-postopkov
- Rok Igličar: Razmislek o ukinitvi avtentične razlage občinskih splošnih pravnih aktov
- Dean Košar in Mihael Pojbič: Ali je prvi stavek drugega odstavka 71. člena ZDDPO-2 v nasprotju s pravom EU?

DELAVCI IN DELODAJALCI, št. 1/2023

- Aljoša Polajžar: Problematika sodnega določanja in zakonske regulacije zaposlitvenega statusa Uberjevih voznikov: pravni, filozofski in sociološki vidiki
- Mojca Tancer Verboten: Izbrana vprašanja vodenja evidenc na področju dela in socialne varnosti

JAVNA UPRAVA, št. 3–4/2022

- Saša Zagorc: (Nekateri) izzivi prava in pravne fakultete v sodobnem svetu

IKS, REVIJA ZA RAČUNOVODSTVO, DAVŠČINE IN FINANCE, št. 3/2023

- Nina Scortegagna Kavčnik: Delovnopравни poudarki o izjavi o varnosti z oceno tveganja

ODVETNIK, št. 1–2/2023

- Marko Pavliha: Nova družbena paradigma ali kako postati boljši človek
- Miro Prek: Svoboda v sodnem odločanju – nacionalno pravo kot bistveni gradnik prava EU
- Jasna Zakonjšek: Strateške tožbe proti kritičnim posameznikom in posameznicam (SLAPP)
- Nana Weber: Odvetniška tarifa in sodne takse – nova ureditev
- Luka Švab: Delovni čas – nacionalna zakonodaja in mednarodno pravo ter sodna praksa slovenskih sodišč in Sodišča EU
- Ivo Grlica: Kriptovalute v slovenski zakonodaji in sodni praksi
- Sonja Ilovar Gradišar: Informativni naroki o mediaciji – (končno) v praksi

REVIJA ZA KRIMINALISTIKO IN KRIMINOLOGIJO, št. 1/2023

- Katarina Walland: Primernost metod za določevanje vpadnega kota streljanja na pločevino
- Metka Kuhar in Darja Zaviršek: Razširjenost in značilnosti spolne zlorabe v otroštvu v Sloveniji

PRAVNI LETOPIS 2022

- Damjan Možina: Obseg varstva pravnih dobrin v deliktne pravu: kako generalna je generalna klavzula
- Petra Weingerl: Nekompenzatorna povrnitev škode
- Karmen Lutman: Okoljska škoda in njena povrnitev
- Mitja Kovač: Sprememba tržnih cen kot spremenjene okoliščine
- Miha Juhart: Sprememba cene v gradbeni pogodbi
- Urša Klemenčič: Uporaba zakona o kolektivnih tožbah v praksi
- Jernej Renko: Nova ureditev potrošnikovih pravic v primeru dobave digitalnih vsebin in storitev

PODJETJE IN DELO, št. 1/2023

- Markus Bruckmüller: Sporazumi med družbeniki

- Špela Lovšin: Možnost poravnave med organom in stranko po ZUP in ZPOMK-2
- Vesna Kranjc: Spremenjene tržišne razmere in relevantno obdobje za višje plačilo izvajalca gradnje
- Saša Prelič: Kapitalsko nadomestno posojilo v poslovni praksi

Tuje strokovne revije (izbor člankov)

Izpostavljam:

INFORMATOR, Tjednik za pravna i ekonomska pitanja, št. 6765

- Lidija Vojković: Revizija u parničnom postupku

INFORMATOR, Tjednik za pravna i ekonomska pitanja, št. 6769

- Marina Kasunić Peris: Novosti u organizaciji radnoga vremena i dopustima radnika

INFORMATOR, Tjednik za pravna i ekonomska pitanja, št. 6771

- Robert Peček: Obvezno cijepljenje djece i utjecaj na osobni život

INFORMATOR, Tjednik za pravna i ekonomska pitanja, št. 6773

- Nebojša Vitez in Romina Štaba: Otvorena pitanja o Nacrtu prijedloga Zakona o mirnom rješavanju sporova

INFORMATOR, Tjednik za pravna i ekonomska pitanja, št. 6775

- Elizabeta Ivičević Karas in Zoran Burić: Nejavnost istrage, prava okrivljenika i sloboda medija

INFORMATOR, Tjednik za pravna i ekonomska pitanja, št. 6776

- Robert Peček: Odgovornost države za zločine na psihijatrijskom liječenju
- Alen Golub: Stjecanje prava pravnih služnosti

INFORMATOR, Tjednik za pravna i ekonomska pitanja, št. 6778

- Aleksandra Maganić: Zakon o izvanparničnom postupku – konačno uređenje ili samo stadij u razvoju hrvatskog izvanparničnog prava?

INFORMATOR, Tjednik za pravna i ekonomska pitanja, št. 6779

- Matina Kapikul, Tanja Pavelin: Načelo *ne bis in idem* u praksi Europskog suda za ljudska prava i Suda Europske unije

PRAVNA MISAO, št. 11–12/2022

- Alma Maksumić: Uporednopravni prikaz lišenja slobode i pritvora u maloljetničkom krivičnom pravu u Bosni i Hercegovini, Republici Hrvatskoj i Republici Sloveniji

JURISTEN ZEITUNG, št. 1–2/2023

- Annabelle Meier: Die Richteranklage

JURISTEN ZEITUNG, št. 3/2023

- Herbert Roth: Kompetenzwidrige Eingriffe des EuGH in die nationalen Zivilprozessrechte

JURISTEN ZEITUNG, št. 4/2023

- Hanjo Hamann: Erfolgskleidete Werkverträge und AGB-Kontrolle
- Jan-Erik Schirmer: ChatGPT: (K)eine Zukunft für Kommentare?

JURISTEN ZEITUNG, št. 5/2023

- Paula Rhein-Fischer: Demonstrieren für einen Aggressor: Grenzen der Meinungs- und Versammlungsfreiheit

JURISTEN ZEITUNG, št. 6/2023

- Heiko Sauer: Folgen rechtswidrigen Staatshandelns und ihre Begrenzung
- Constantin Blanke-Roeser: Das neue Einheitliche Patentgericht und seine Verfahrensordnung
- Patrick Ostendorf: Blockaden als Eigentumsverletzung und Sachbeschädigung?

JURISTEN ZEITUNG, št. 7/2023

- Frank Meyer: LuxLeaks, Cum-Ex & Co – Neue Leitlinien des EGMR für Whistleblowing in transnationalen Kontexten und gesetzgeberischer Handlungsbedarf
- Martin Eifert, Nora Wienfort: Hassrede als Gefährdung der verfassungsrechtlich geschützten offenen Kommunikation unter Freien und Gleichen

ERA FORUM, št. 3/2023

- Christos Karagiannis: Digital evidence “hidden in the Cloud”: Is “possession” still a relevant notion?

- Emanuele Menegatti: Platform workers: employees or not employees? The EU's turn to speak
- Pauline Melin: Access to social security and social assistance for third-country nationals: an overview of the recent Court's case law
- Masuma Shahid: Equal marriage rights and the European Courts
- Vojtěch Vomáčka: Preliminary reference on the validity of EU acts: a modest guide for the national judge

EUROPEAN COMPANY AND FINANCIAL LAW REVIEW, št. 18/2021

- Jens-Hinrich Binder: Towards Harmonised Frameworks for the Liquidation of Non-Systemically Relevant Credit Institutions in the EU?
- Holger Fleischer: A Management Concept and its Implications for Company Law
- Andreas Hösli/Rolf H. Weber: Climate Change Reporting and Due Diligence: Frontiers of Corporate Climate Governance
- Ilya Kokorin: Third-Party Releases in Insolvency of Multinational Enterprise Group
- Gerard McCormack: What Brexit Means for UK Insolvency and Restructuring Law
- Thomas Papadopoulos: Protection of Shareholders in Cross-border Mergers: The New Harmonized Rules
- Andres Recalde-Castells/Antonio Roncero-Sanchez: The Judicial Control of a Cross-Border Merger Approved by Means of an Abusive Resolution
- Jesper Seehausen: Accounting Concepts in Company Law
- Johanna Stark: Clawback Provisions in Executive Compensation Contracts
- Vassilios D. Tountopoulos: Composition and Qualifications of Credit Institutions Board of Directors: European Requirements and the Principle of Proportionality

WORLD COMPETITION Law and Economics Review, št. 1/2023

- Wouter P.J. Wils: Regulation 1/2003: An Assessment after Twenty Years

EUROPEAN COMPANY AND FINANCIAL LAW REVIEW, št. 4/2022

- Isabel Fernández Torres: Loyalty Shares: an International Perspective. A Suitable Instrument to Fight Short-Termism?
- Dirk A. Verse: A New Start for the European Private Company: The Draft Statute for a "Société Européenne Simplifiée" (SES)

JOURNAL OF EUROPEAN TORT LAW, št. 3/2022

- Gerhard Wagner: Liability Rules for the Digital Age – Aiming for the Brussels Effect –

EUROPEAN CURRENT LAW, št. 1/2023

- A legal Person and the Standing to Challenge a Directive Under EU Law – Nord Stream 2 AG v European Parliament and Council of the European Union

EUROPEAN CURRENT LAW, št. 2/2023

- The Role of EU Law in Challenging the Unjustified Differential Treatment of Domestic Workers: An Analysis of the Court of Justice decision in *CJ v Tesorería General de la Seguridad Social (TGSS)* (C-389/20)

EUROPEAN CURRENT LAW, št. 3/2023

- Trust Must Go On! The Celmer Test Redefined: Openbaar Ministerie

EC TAX REVIEW, št. 6/2022

- Fabian Barth: CJEU Case Law on Exercising Rights under EU VAT: Is There a Golden Thread in the Distinction Between Substantive and Formal Conditions?
- Bruno Peeters: Fiscal Federalism in the EU. A Dynamic Process with Multiple Dimensions

EUROPEAN COMPANY LAW, št. 1/2023

- H. P. E. Van Delft in S. Renssen: The Age-Old Distinction Between Public and Private Limited Liability Companies: Should It Stay or Should It Go?: A figment of academics' imaginations

EC TAX REVIEW, št. 1/2023

- Rita de la Feria: Pillar 2, Fiat, and the EU Unanimity Rule on Tax Matters
- Patryk Kowalski: Statistical Picture of the European Court of Human Rights' Tax-Related Cases Containing Separate Opinions

INTERTAX, št. 3/2023

- Leonie Fischer, Jessica M. Müller in Christoph Spengel: The Distorting Effects of Imputation Systems on Tax Competition in the EU
- Begona Pérez Bernabeu: State Aid Through Arbitration Awards: EU Law as a Ground for Non-enforcement

COMMON MARKET LAW REVIEW, št. 59/2022

- Stefaan Van den Bogaert: The rise and fall of the European Super League: A case for better governance in sport
- Sacha Prechal: Individuals challenging directives in EU courts
- Wulf-Henning Roth: Courage and Directive 2014/104/EU
- Christiaan Timmermans: Mediating conflicts between national identities and EU law: The potential of Article 4(2) TEU
- Síofra O'Leary: Advisory opinions and judicial dialogue Strasbourg-style
- Ben Smulders: Increasing convergence between the European court of Human Rights and the Court of Justice of the European Union in their recent case law on judicial independence: The case of irregular judicial appointments

EUROPEAN COMPETITION LAW REVIEW, št. 1/2023

- Christian Bergqvist: Google Android on Appeal
- Mark Jephcott, Devina Shah in Lisa Kingsbury: Sustainability, consumer protection and competition law: six months on and looking forward
- Peter Camesasca, Horst Henschen, Katherine Kingsbury, Grace kim in Andreas Milnder: Minority shareholdings under the magnifying glass: foreign direct investment regimes in Germany and the United Kingdom

EUROPEAN COMPETITION LAW REVIEW, št. 2/2023

- Thomas Hoehn, Justin Menezes in Alison Young: Big Tech remedies – recent antitrust case law and legislative developments

EUROPEAN COMPETITION LAW REVIEW, št. 3/2023

- Wolf Sauter in Hans Vedder: Anti-competitive discrimination by digital platforms

EUROPEAN LABOUR LAW JOURNAL, št. 1/2023

- Catherine Barnard: Exceptional exceptions: The case of the Working Time Directive
- Vito S. Leccese: Monitoring working time and Working Time Directive 2003/88/EC: A purposive approach
- Leszek Mitrus: Defining working time versus rest time: An analysis of the recent CJEU case law on stand-by time

EUROPEAN HUMAN RIGHTS LAW REVIEW, št. 1/2023

- Giulia Gentile in Daria Sartori: Interim Measures as „Weapons of Democracy“ in the European Legal Space
- Lewis Graham: Life Sentences and Article 3 ECHR in the Extradition Context: Sanchez-Sanchez v United Kingdom
- Helen Jennings: The Treatment of Non-Discriminatory, Non-Consensual Sterilisation Under Article 3 ECHR: YP v Russia

EUROPEAN PUBLIC LAW, št. 3/2022

- György Andrásy: Non-territorial, Territorial and Mixed Human Rights: A New Classification
- Jaakko Markus: Abuse of EU Law Revisited: An Analytical Perspective
- Giovanni Zaccaroni: The Reform of the ESM Within a Hybrid EMU Law

EUROPEAN LAW REVIEW, št. 1/2023

- Less Rhetoric, more Serious Engagement: some Thoughts a propos of the Recent Case-law on Data Retention
- Benedikt Pirker in Jennifer Smolka: Linguistics and the Contra Legem Principle – a Response to Anthony Arnall

LEX LOCALIS, št. 1/2023

- Boldizsár Szentgáli-Tóth, Kristóf Gál, Kinga Kálmán in Jurij Toplak: Freedom of Expression and Misinformation Laws During the COVID-19 Pandemic and the European Court of Human Rights

RECUEIL DALLOZ, št. 44/2022

- Simon Husser: Mobiles et motifs: comparaison de droit civil et de droit pénal

RECUEIL DALLOZ, št. 1/2023

- Philippe Brun, Oliver Gout in Chrisophe Quézel-Ambrunaz: Responsabilité civile
- Alice Dejean de la Batie: Violences conjugales et légitime défense: l'unité des fautes à l'épreuve du patriarcat

RECUEIL DALLOZ, št. 3/2023

- Emmanuel Dreyer: La Convention européenne des droits de l'homme comme cause d'irresponsabilité pénale?
- Emmanuel Dreyer: Droit de la presse

RECUEIL DALLOZ, št. 4/2023

- Ana-Maria Ilcheva: Le droit commun de la preuve mis au service des enjeux environnementaux
- Olivera Boskovic, Sabine Corneloup, Fabienne Jault-Seseke, Natalie Joubert in Karine Parrot: Droit des étrangers et de la nationalité

RECUEIL DALLOZ, št. 5/2023

- Romain Boffa in Mustapha Mekki: Droit des contrats

RECUEIL DALLOZ, št. 6/2023

- Centre de droit et d'économie du sport (OMIJ-CDES), Université de Limoges: Droit du sport

RECUEIL DALLOZ, št. 7/2023

- Alexandra Bensamoun, Sarah Dormont, Julie Groffe-Charrier, Jean Lapousterle, Pauline Léger in Pierre Sirinelli: Propriété littéraire et artistique
- Olivier Beaud: Quand le Conseil d'État invoque la liberté d'expression des universitaires pour censurer une sanction disciplinaire. Sans convaincre

RECUEIL DALLOZ, št. 8/2023

Chronique de jurisprudence de la Cour de cassation:

- Stéphanie Ala, Marie-Pierre Lanoue, Didier Le Corre in Marie-Anne Valéry: Chambre sociale
- Lionel Ascensi, Maud Fouquet, Philippe Mallard, Laetitia Guerrini, Benjamin Joly in Olivier Violeau: Chambre criminelle

Panorama:

- Jean-Daniel Bretzner in Augustin Aynes: Droit de la preuve

RECUEIL DALLOZ, št. 9/2023

- Sylvain Chatry, Julien Douillard in Alexandra Mendoza-Caminade: Droit des marques

RECUEIL DALLOZ, št. 10/2023

- Mélina Douchy-Oudot: Contentieux familial

RECUEIL DALLOZ, št. 10/2023

- Natalie Fricero: Procédure civile

RECUEIL DALLOZ, št. 12/2023

- Claire Ballot-Squirawski: L'influence de la réforme QPC sur l'évolution de l'office de la Cour de cassation
- Fraude fiscale (TVA): portée du principe non bis in idem
- Hélène Aubry, Élise Poillot in drugi: Droit de la consommation

X. Iz uradnih listov

Povezave do posameznih uradnih listov:

1. [Uradni list RS, št. 156/2022 \(14. 12. 2022\)](#)
2. [Uradni list RS, št. 157/2022 \(16. 12. 2022\)](#)
3. [Uradni list RS, št. 158/2022 \(19. 12. 2022\)](#)
  - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2AA)
4. [Uradni list RS, št. 159/2022 \(21. 12. 2022\)](#)
5. [Uradni list RS, št. 160/2022 \(21. 12. 2022\)](#)
6. [Uradni list RS, št. 161/2022 \(23. 12. 2022\)](#)
7. [Uradni list RS, št. 162/2022 \(23. 12. 2022\)](#)
8. [Uradni list RS, št. 163/2022 \(27. 12. 2022\)](#)
  - Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2)
  - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (ZDavP-2N)
9. [Uradni list RS, št. 164/2022 \(28. 12. 2022\)](#)
10. [Uradni list RS, št. 165/2022 \(29. 12. 2022\)](#)
11. [Uradni list RS, št. 166/2022 \(30. 12. 2022\)](#)
12. [Uradni list RS, št. 167/2022 \(30. 12. 2022\)](#)
13. [Uradni list RS, št. 1/2023 \(5. 1. 2023\)](#)
14. [Uradni list RS, št. 2/2023 \(6. 1. 2023\)](#)
  - [Višina predpisane obrestne mere zamudnih obresti](#)
15. [Uradni list RS, št. 3/2023 \(12. 1. 2023\)](#)
16. [Uradni list RS, št. 4/2023 \(13. 1. 2023\)](#)
17. [Uradni list RS, št. 5/2023 \(16. 1. 2023\)](#)
  - Zakon o spremembah družinskega zakonika (DZ-B)
18. [Uradni list RS, št. 6/2023 \(16. 1. 2023\)](#)
19. [Uradni list RS, št. 7/2023 \(20. 1. 2023\)](#)
20. [Uradni list RS, št. 8/2023 \(23. 1. 2023\)](#)
21. [Uradni list RS, št. 9/2023 \(24. 1. 2023\)](#)
22. [Uradni list RS, št. 10/2023 \(25. 1. 2023\)](#)

23. Uradni list RS, št. 11/2023 (27. 1. 2023)

- Sklep o imenovanju predsednika Vrhovnega sodišča RS

24. Uradni list RS, št. 12/2023 (27. 1. 2023)

25. Uradni list RS, št. 13/2023 (30. 1. 2023)

26. Uradni list RS, št. 14/2023 (3. 2. 2023)

27. Uradni list RS, št. 15/2023 (6. 2. 2023)

28. Uradni list RS, št. 16/2023 (7. 2. 2023)

- Zakon o zaščiti prijaviteljev (ZZPri)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1J)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o dostopu do uradnih dokumentov (MKSEDUD)

29. Uradni list RS, št. 17/2023 (10. 2. 2023)

30. Uradni list RS, št. 18/2023 (13. 2. 2023)

31. Uradni list RS, št. 19/2023 (13. 2. 2023)

32. Uradni list RS, št. 20/2023 (15. 2. 2023)

33. Uradni list RS, št. 21/2023 (17. 2. 2023)

- Pravilnik o spremembi in dopolnitvi Pravilnika o nagradi in povračilu potnih stroškov mediatorjem, ki delujejo v programih sodišč

34. Uradni list RS, št. 22/2023 (20. 2. 2023)

35. Uradni list RS, št. 23/2023 (22. 2. 2023)

36. Uradni list RS, št. 24/2023 (22. 2. 2023)

- Pravilnik o poklicnih boleznih

37. Uradni list RS, št. 25/2023 (24. 2. 2023)

38. Uradni list RS, št. 26/2023 (27. 2. 2023)

39. Uradni list RS, št. 27/2023 (28. 2. 2023)

40. Uradni list RS, št. 28/2023 (3. 3. 2023)

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju (ZJN-3D)
- Pravilnik o spremembi Pravilnika o elektronskem poslovanju v civilnih sodnih postopkih in v kazenskem postopku

41. Uradni list RS, št. 29/2023 (7. 3. 2023)

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah (ZCes-2A)

42. Uradni list RS, št. 30/2023 (10. 3. 2023)

43. Uradni list RS, št. 31/2023 (17. 3. 2023)
44. Uradni list RS, št. 32/2023 (17. 3. 2023)
45. Uradni list RS, št. 33/2023 (20. 3. 2023)
46. Uradni list RS, št. 34/2023 (24. 3. 2023)
47. Uradni list RS, št. 35/2023 (27. 3. 2023)
48. Uradni list RS, št. 36/2023 (27. 3. 2023)
49. Uradni list RS, št. 37/2023 (29. 3. 2023)
50. Uradni list RS, št. 38/2023 (30. 3. 2023)
51. Uradni list RS, št. 39/2023 (31. 3. 2023)
52. Uradni list RS, št. 40/2023 (3. 4. 2023)
  - Zakon o čezmejnem izvajanju storitev (ZČmIS-1)
53. Uradni list RS, št. 41/2023 (4. 4. 2023)
54. Uradni list RS, št. 42/2023 (7. 4. 2023)
  - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (ZZSDT-D)
55. Uradni list RS, št. 43/2023 (13. 4. 2023)
56. Uradni list RS, št. 44/2023 (14. 4. 2023)
57. Uradni list RS, št. 45/2023 (17. 4. 2023)
58. Uradni list RS, št. 46/2023 (21. 4. 2023)
59. Uradni list RS, št. 47/2023 (24. 4. 2023)
60. Uradni list RS, št. 48/2023 (26. 4. 2023)
  - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (ZTuj-2G)
  - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-1C)
61. Uradni list RS, št. 49/2023 (28. 4. 2023)
  - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o upravnem sporu (ZUS-1C)
  - Zakon o spremembah Zakona o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije (ZNPOVCE-A)
  - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo (ZUOKPOE-A)
  - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o informacijski varnosti (ZInfV-B)
62. Uradni list RS, št. 50/2023 (5. 5. 2023)
  - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o nekaterih koncesijskih pogodbah (ZNKP-A)

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti (ZEPDSV-A)

63. Uradni list RS, št. 51/2023 (8. 5. 2023)

64. Uradni list RS, št. 52/2023 (9. 5. 2023)

65. Uradni list RS, št. 53/2023 (10. 5. 2023)

66. Uradni list RS, št. 54/2023 (12. 5. 2023)

67. Uradni list RS, št. 55/2023 (15. 5. 2023)

68. Uradni list RS, št. 56/2023 (16. 5. 2023)

69. Uradni list RS, št. 57/2023 (19. 5. 2023)

70. Uradni list RS, št. 58/2023 (26. 5. 2023)

- Sklep o objavi javnega poziva sodnikom k vložitvi kandidatur na vodstveno mesto podpredsednika Vrhovnega sodišča RS

71. Uradni list RS, št. 59/2023 (29. 5. 2023)

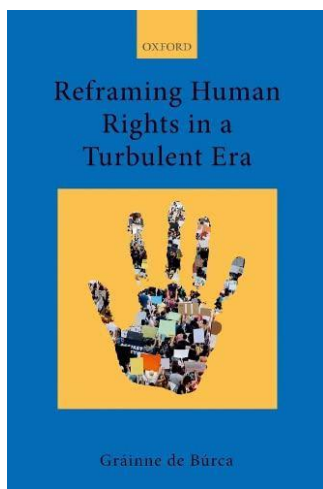
XI. Novosti v Centralni pravosodni knjižnici

Spoštovani bralci,

v pregled vam ponujamo nekaj najzanimivejših knjig, ki so jih v zadnjih dveh mesecih pridobile in vpisale vaše bibliotekarke iz Centralne pravosodne knjižnice. V njih boste lahko spoznali marsikaj zanimivega, od strokovnih monografij do najnovejših izdaj zakonov in njihovih komentarjev. Več deset knjig je žal nemogoče kakovostno predstaviti, zato vas opozarjamo na le nekaj nam najbolj zanimivih.

Prva je Uvod v kriminalistiko avtorice dr. Danjele Frangež, izredne profesorica za kriminologijo in predstojnica Katedre za kriminalistiko na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru. Avtorica predlaga delitev »klasične kriminalistike« na kriminalistično znanost in njej lastni predmet preučevanja ter na samo kriminalistično preiskovanje. Naslednja knjiga EU pension law nam ponuja obsežen pregled evropskega pokojninskega prava z dvojnimi nameni. Najprej želi predstaviti pravne vidike različnih oblik upokojevanja na evropski ravni kot tudi raziskati izhodišča različnih pravnih politik. Opozarjamo vas tudi na zbornik Krepitev medijske svobode s podnaslovom varstvo novinarjev v Evropi, sovražni govor, dezinformacije in vloga platform, ki ga je uredila prof. dr. Janja Hojnik in analizira različne oblike pritiskov na novinarstvo in novinarje od sovražnega govora na različnih platformah do SLAPP tožb. Delo orisuje položaj medijske svobode pri vstopanju posameznih držav v EU in nastajajoči pravni okvir za zaščito medijske svobode kot temelja demokracije v državah članicah EU. Knjiga razpravlja še o pristojnostih EU za sprejetje pravnih standardov medijske svobode in

novejših zakonodajnih predlogih s tega področja. Poudarjeno pa je tudi preprečevanje širjenja lažnih novic in vse večja rast števila SLAPP tožb, katerih cilj ni iskanje pravice, ampak predvsem ustrahovati in strokovno diskreditirati novinarje. Zelo aktualno vsebino ima tudi knjiga z naslovom Artificial Intelligence, Social Harms and Human Rights, ki sta jo uredila prof. dr. Aleš Završnik in dr. Katja Simončič. V monografiji so zbrana poglavja, ki preučujejo hitro razvijajoče se polje umetne inteligence in predstavljajo nova spoznanja domačih in tujih avtorjev o učinkih umetne inteligence na pravice in blaginjo ljudi. Z vsakdanjimi pravicami se ukvarja tudi obsežno delo, ki ga je uredila finska vrhovna sodnica Päiva Hirvelä: Right to respect for private and family life, home and correspondence: a practical guide to the Article 8 case-law of the European Court of Human Rights. Medtem ko večina komentarjev sodne prakse Evropske konvencije o človekovih pravicah, zajema vse člene konvencije, so avtorji te knjige želeli zbrati in predstaviti vse možne referenčne primere, ki se nanašajo zgolj na 8. člen Evropske konvencije o človekovih pravicah, ki določa pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, doma in dopisovanja. Tako v tej zanimivi knjigi lahko najdemo zelo obsežen pregled sodne prakse, saj popisuje tudi redkejša in predvsem manj poznane primere. Opisani primeri pa so povzeti tako, da je pozornost bralcev zlahka usmerjena le na bistvene točke, kar omogoča, da se lažje osredotočijo na sodni pomen posamezne zadeve. Jasna struktura knjige z uporabo podrobnih naslovov, pa je v pomoč uporabniku, da lahko hitro najde ustrezno sodno prakso.

Izpostavljena knjiga je tokrat delo **Reframing human rights in a turbulent era**, irske pravnice, specializirane za pravo Evropske unije Grainne de Burca. Avtorica je od leta

2011 profesorica prava na Pravni fakulteti Univerze v New Yorku, med leti 1990 in 2000 pa je bila predavateljica na Univerzi v Oxfordu in sodelavka tamkajšnjega Somerville Collega.

V delu opozarja na vse bolj prisotno relativiziranje človekovih pravic s strani koalicij neliberalnih akterjev in se zavzema za močno mednarodno gibanje za ohranitev in zaščito sprejetih človekovih pravic. Populistični, verski in avtoritarni voditelji si namreč vse bolj prizadevajo

promovirati svoje cilje z navideznim varstvom človekovih pravic, ki pa jih dejansko preoblikujejo na neliberalne načine. Avtorica poudarja, da mora biti pravo človekovih pravic, pomemben način boja proti nepravilnosti, še zlasti v času naraščajočega neliberalizma, in opozarja, da bi prav zaradi številnih zlorab morali obrambo temeljnih človekovih pravic reformirati, ob tem pa predstavlja tudi številne protistrategije za upiranje in obrambo mednarodnega sistema človekovih pravic.

Med pomladnimi novostmi Centralne pravosodne knjižnice boste našli še veliko več zanimivosti, zato vas vabimo, da kliknete na povezave in si jih natančneje ogledate sami.

[Povezava novosti april/maj.](#)

Igor Zemljič, Centralna pravosodna knjižnica

KOLOFON

Sodnikov informator 2/2023

Vrhovno sodišče Republike Slovenije, Ljubljana, junij 2023

Uredniški odbor: dr. Miodrag Đorđević (glavni urednik), dr. Damjan Orož (namestnik glavnega urednika), mag. Blaž Možina (namestnik glavnega urednika), mag. Nina Betetto, mag. Marijan Debelak, Peter Golob in dr. Primož Gorkič

Avtorji besedil: mag. Blaž Možina, dr. Damjan Orož in Igor Zemljič

Oblikovanje in prelom: mag. Blaž Možina, Jasmina Bajec in Iztok Stržinar

Naslovnica: Iztok Stržinar

Administrativna opravila: Jasmina Bajec

Prvi natis

Spletna in brezplačna izdaja